

Salgótarján Megyei Jogú Város
Polgármesteri Hivatala
Városfejlesztési és Városüzemeltetési Iroda

Szám: 22694-3/2014

VÖLGYVÁROSBÓL ZÖLDVÁROSBA
Javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzatának 2014-2020 időszakra vonatkozó Integrált Területi Programjának jóváhagyására

Tisztelt Közgyűlés!

Az eltelt bő egy évben több, a 2014-2020 európai uniós időszakban megvalósítandó fejlesztésekkel kapcsolatos előterjesztés került a Közgyűlés tárgysorozatába. Legutoljára szeptember 11-én tárgyalta és fogadta el a Közgyűlés - 141/2014. (IX.11.) Öh. számú határozatával – Salgótarján Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptióját (továbbiakban: TFK) és Salgótarján Megyei Jogú Város Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (továbbiakban: ITS), amely fejlesztési dokumentumok elfogadásával kijelölte a fejlesztések jövőbeli irányait, céljait.

A tervezési folyamat a TFK és az ITS elfogadásával nem állt meg, hanem azokra épülve és azokhoz illeszkedve, egy következő tervezési szintre lépve folytatódott. Önkormányzatunknak el kellett készítenie Integrált Területi Programját (továbbiakban: ITP). Az ITP tartalmazza azokat a projektsomagokat, amelyeket Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata a 2014-2020 időszakban kíván megvalósítani. Az ITP elkészítésénél a Nemzetgazdasági Minisztérium (továbbiakban: NGM) által kiadott, "Útmutató a megyei jogú városok integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához" (2014. július 31.) című dokumentum iránymutatásai voltak követendők.

Az NGM Területfejlesztési és Tervezési Főosztálya NGM/23078/8/2014. iktatószámú, 2014 szeptember 17-i keltezésű levelében hívta fel a figyelmünket, hogy az ITP-t - közgyűlési jóváhagyással - október 31-i határidővel kell benyújtanunk az erre kifejlesztett web alapú feltöltő- és kezelő rendszeren keresztül. Tekintettel a 2014. évi önkormányzati választások időpontjára és az alakuló ülés megtartásának időpontjára vonatkozó szabályokra, az október 31-i benyújtási határidő elmulasztásából adódó esetleges hátrányok megelőzése érdekében kértük az előterjesztésünk mostani megtárgyalását.

Az ITP-ben megjelenített projektsomagok megvalósításához a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban: TOP) keretei között lesz lehetősége városunknak. A TOP-ban rendelkezésre álló területi szintű, módosított (Salgótarján megyei jogú város tekintetében megemelt) forrásallokációt a 1298/2014. (V. 5.) Korm. határozat tartalmazza, amely szerint Salgótarján számára **8 663,7 M Ft** keretösszeg biztosított.

Az ITP végrehajtásának menete várhatóan az alábbiak szerint fog megtörténni:

- Áttekintése után az ITP elfogadásra kerül, a TOP-hoz való illeszkedés tekintetében a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter részéről, végrehajtási szempontból az Irányító Hatóság (továbbiakban: IH) részéről.
- Az elfogadott ITP képezi a TOP források felhasználásának jogi háttérét egy **keretszerződés** formájában. A szerződés az IH és az ITP gazda között kerül megkötésre.

- Az ITP tartalmának végrehajtása **projektenként megkötött támogatási szerződésen** alapul. A projektek befogadása az ITP-hez való illeszkedésen (integráció) és az egyedi projektszintű elbíráláson múlik. (Ennek a rendszernek az előnye abban rejlik az előző időszakban megszokott pályázati konstrukcióval szemben, hogy a benyújtott és elfogadott ITP-ben megjelenített fejlesztések és programok forrása biztosított. A projektek pozitív elbírálása pedig, az egyes TOP prioritásokhoz és beavatkozásokhoz előre kiadott, ún. szakmai követelmények teljesítésével támogathatóvá válik.)
- Az ITP végrehajtás során a TOP forráskerettel rendelkező területi szereplő rendszeres időközönként és a program lezárásaként beszámolót készít.

A TOP-hoz kapcsolódó ITP – az Európai Bizottsággal megkötött Partnerségi Megállapodásban foglaltakkal összhangban - az alábbi kiemelt fejlesztési célokat határozta meg:

- Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása.
- Vállalkozásbarát város/településfejlesztés; az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges feltételek biztosítása.

A Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata által tervezett, az ágazati operatív programok forrásaiból megvalósítani kívánt projektek az ITP-hez szervesen kapcsolódnak, de annak nem részei.

Salgótarján Megyei Jogú Város Integrált Területi Programját a határozati javaslat 1. melléklete tartalmazza.

Tisztelt Közgyűlés!

Kérem, hogy az előterjesztést megvitatni, és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjenek.

Határozati javaslat

Salgótarján Megyei Jogú Város Közgyűlése „Salgótarján Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja 2014-2020” dokumentumát az 1. melléklet szerint jóváhagyja és felhatalmazza a Polgármestert annak benyújtására, és a szükséges jognyilatkozatok megtételére.

Határidő: 2014. október 31.

Felelős: Salgótarján Megyei Jogú Város polgármestere

Salgótarján, 2014. szeptember 28.

Lőrincz Gyula
irodavezető

SALGÓTARJÁN
MEGYEI JOGÚ VÁROSI INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAM

TERVEZET

Salgótarján MJV Integrált Területi Programja

2014-2020

Cím	Salgótarján Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja
Verzió	1.0
Finanszírozó operatív program:	Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
Érintett földrajzi terület:	Salgótarján Megyei Jogú Város

ITP felelős szervezet:	Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata
ITP felelős szervezet címe:	3100 Salgótarján, Múzeum tér 1.

Salgótarján, 2014. szeptember

Tartalomjegyzék

1. Az Integrált területi program készítésének célja, tervezésének körülményei.....	3
2. Az integrált területi program stratégiája és beavatkozási logikája	5
2.1. ITP beavatkozási logikája és struktúrája.....	5
2.2. Az integrált területi program viszonya az uniós, nemzeti és megyei fejlesztési dokumentumokhoz ...	10
2.2.1 Illeszkedés és hozzájárulás a megyei jogú város településfejlesztési koncepcióhoz és integrált településfejlesztési koncepcióhoz	10
2.2.2 Illeszkedés és hozzájárulás a TOP-ban rögzített uniós és nemzeti célkitűzésekhez	12
2.3. Az ITP külső kapcsolatrendszere.....	15
3. ITP projektcsomagok leírása	19
3.1. 1.Projektcsomag leírása	19
3.2. 2.Projektcsomag leírása	24
3.3. 3.Projektcsomag leírása	28
3.4. 4.Projektcsomag leírása	32
4. A horizontális elvek érvényesülése az ITP fejlesztéseiben	37
5. Kockázatelemzés.....	42
6. Az ITP végrehajtásának módja	47
7. Projektösszesítő táblázat	50

1. Az Integrált területi program készítésének célja, tervezésének körülményei

A TOP fő küldetése, hogy keretet biztosítson a területileg decentralizált fejlesztések tervezéséhez és megvalósításához, valamint hogy képes legyen hatékonyan reagálni az eltérő területi sajátosságokra és így valóban a térségi igényekre szabott beavatkozásokat valósítsa meg. A TOP elsődleges célja a térségi gazdaságfejlesztés, ezáltal a foglalkoztatás növelése. A TOP a Kormány kiemelt gazdaságfejlesztési, növekedési és foglalkoztatási céljaira tekintettel - a Partnerségi Megállapodásban foglaltakkal összhangban - az alábbi kiemelt fejlesztési célokat határozta meg:

I. Gazdaságélénkítéshez és foglalkoztatási szint növeléséhez szükséges helyi feltételek biztosítása

II. Vállalkozásbarát város/településfejlesztés; az életminőség és társadalmi összetartozás javításához szükséges feltételek biztosítása

A TOP által biztosított forrásokra két területi szinten lehet tervezni: megyei és megyei jogú városi szinten. A TOP beavatkozásai mindkét szinten integrált területi program keretében valósulnak meg, amelyek az előre meghatározott indikatív forráskerettel tervezhetőek.

A megyei decentralizált fejlesztések tervezésére rendelkezésre álló területi szintű **indikatív forrásallokációt a 1298/2014. (V.5.) Korm. határozat** tartalmazza. A kormányhatározat a megyékre, járásaikra, és a megyei jogú városokra határoz meg indikatív forráskeretet. (A területi forrásallokáció módosítása folyamatban van, az 1431/2014. (VII. 31.) Korm. határozat alapján.) A kormányhatározatban foglaltak alapján a fejlesztési programok forrásainak indikatív, megyei jogú városok közötti megoszlása szerint **Salgótarján Megyei Jogú Város számára 8 663,7 Millió Ft** keretösszeg biztosított.

A megyei jogú városi keretre Salgótarjánnak tervezési kompetenciája van, ezért olyan integrált területi programot állított össze, amely gazdaságfejlesztési és településfejlesztési célú projekteket egyaránt tartalmaz. Salgótarján a gazdaságfejlesztési projektcsomagjának elemeit, illetve a gazdaságfejlesztés támogatására szolgáló ESZA típusú projektjeit a megyei integrált gazdaságfejlesztési program keretének terhére tervezi, mely a megyei fejlesztési koordináció során egyeztetésre került.

Az ITP tartalmát megalapozó előzmény dokumentumok:

Salgótarján MJV Közgyűlésének 147/2013.(VI.27.) Öh. számú határozata alapján eljárást indítottunk a településfejlesztési eszközök felülvizsgálatára a 2013. évben. A felülvizsgálat célja: A 2014-2020 időszakra vonatkozó városfejlesztési dokumentumok elkészítése a meglévő dokumentumok felülvizsgálatával.

„Salgótarján Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója 2014-2020” kiválasztott fejlesztési irányait és a megalapozó vizsgálatot jelentő megalapozó tanulmányokat (helyzetfelmérést és helyzetelemzést) a 15/2014. (II.14.) Öh. sz. határozattal fogadták el. 2014. szeptember 11-én döntött a Közgyűlés 141/2014 (IX.11.) Öh. számú határozatával a Településfejlesztési Konceptió és az Integrált Településfejlesztési Stratégia elfogadásáról.

Partnerségi tervezés:

Salgótarján MJV Integrált Területi Programját (TOP részdokumentum) a Magyar Tanácsadó Kft. készítette a helyi szereplők – önkormányzati intézmények, vállalkozások, civil szervezetek, egyéb intézmények - körében végzett projektgyűjtést követően a megyei tervezéssel összehangolt módon. Az elkészítés módszertana az "Útmutató a megyei jogú városok integrált területi programjainak kidolgozásához és megvalósításához" (NGM 2014. július 31.) c. dokumentum iránymutatásait követi.

A városfejlesztési dokumentumok készítése, valamint az abban foglalt projektek későbbi tervezése és végrehajtása során is elvárás a széleskörű partnerség. Az Önkormányzat ezért elkészítette Salgótarján Partnerségi tervét, mely alapjául szolgál a további fejlesztési dokumentumokhoz is, így az ITP partnerségi tervezése a megalapozó előzmény dokumentumok partnerségére épít. Meghatározásra kerültek a partnerségi folyamathoz kapcsolódóan az érintettek köre, ill. bevonásuk módját és eszközzrendszerét meghatározó célkitűzések is. A partnerek köre nyitott volt, abba a tervezési munka megindulását követően is bárki szabadon beléphetett. A felülvizsgálati folyamat a partnerségi tervnek megfelelően lezajlott. Az ITP megvalósítása során a folyamatosságot az ESZA források is biztosítani tudják, így a tervezett projektcsomagok egyik kulcsprojektjeként került meghatározásra a projektcsomagok támogatása társadalmi projektekkel a 4.projektcsomagban, melyekben különböző társadalmi egyeztetések, aktivitás fokozását elősegítő rendezvények szerepelnek.

2. Az integrált területi program stratégiája és beavatkozási logikája

2.1. ITP beavatkozási logikája és struktúrája

Az ITP elkészítése során a projektsomagokba olyan, az egyes TOP intézkedésekhez rendelt projektek kerültek kiválasztásra, amelyek között mind a megyei projektsomagokkal területileg összehangoltan, mind tematikus szempontból is szignifikáns integráltság mutatható ki. Az ITP egészének fejlesztési tartalma és ezen belül a projektsomagok elemei között erősek a szinergikus hatások, a fejlesztések egymást erősítik, melyek végül együttesen a helyi gazdaság erősödéséhez, munkahelyteremtéshez és az életminőség javulásához járulnak hozzá. Egységes elvárás volt, hogy az ITP-k kialakításakor az integráltság mellett az EU és Magyarország által is kiemelten kezelt tervezési eszközök (partnerségi/közösségi tervezés) és horizontális fejlesztési szempontok (esélyegyenlőség, klímavédelmi és alkalmazkodási szempontok, demográfiai hatások, bűnmegelőzés) is figyelembevételre kerüljenek. A városok egyensúlyi gazdálkodásához, így a pénzügyi fenntarthatóságához való hozzájárulás ugyancsak fontos szempont volt az ITP tervezésénél.

Az ITP tartalma és projektjeinek végrehajthatósága a finanszírozási keretek függvénye. Az ITP össz-finanszírozása Salgótarján MJV-ra eső intézkedésként meghatározott forráskeretből, illetve a megyei gazdaságfejlesztési programból allokált forráskeretből adódik össze. A források felosztása az előre meghatározott bontás alapján történt, amely szerint az öt legnagyobb forrást biztosító intézkedések az alábbiak - nagyságrendjük szerint:

- 2.1. Vállalkozásbarát, népességmegtartó, városi fókuszú településfejlesztés (1,7 Mrd)
- 3.2. A települési önkormányzati intézményekben, ingatlanokban az energiahatékonyság növelés és a megújuló energia felhasználás, a helyi alkalmazkodás támogatása (1,5 Mrd)
- 3.1. Fenntartható települési közlekedésfejlesztés (1,4 Mrd)
- 1.4. A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével (1,2 Mrd)
- 2.2. Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés (1,0 Mrd)

A többi intézkedésre jellemzően 500 millió forint alatti keretösszeg lett allokálva, melyek a TOP 4. prioritás (A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés

erősítése) és a 6. prioritás (Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés – ESZA forrás) intézkedéseire fordíthatóak.

Az ITP kialakítása az integrált területi programok általános logikájának véglegesítésén túl célzott projektfejlesztést is magába foglal. E fázisban kerülnek megjelölésre azok a projektek, amelyeket 2014-2020 között TOP keretből tervez a város finanszírozni, illetve azon projektek körének meghatározása történik, amelyek az első két évben megvalósításra alkalmasak a tervezett ütemezés alapján. Salgótarján integrált területi programja a meghatározott egységes szerkezetben készül, a megyei tervezéssel összehangoltan, gazdaságfejlesztést és településfejlesztést egyaránt tartalmaz. A tervezett projektsomagok és projektek integráltan, az ITS-hez illeszkedve kerültek megtervezésre.

A belső tartalmi kapcsolatok, a tervezett ITP projektsomagok felsorolása:

A projektsomagok kialakításakor legfőképpen az integráltságot tartottuk szem előtt, és olyan egymásra épülő projektsomagokat szándékoztunk kijelölni, melyek térségi gazdaságélénkítő, foglalkoztatást bővítő hatása, városfejlesztési hatása a legnagyobb.

Az ITP elkészítésekor a projektszűrés után kiválasztásra került projektekből 2 alternatíva is készült a projektsomagok kialakítására, egy funkció szerinti és egy tematikusan kialakított alternatíva. Város-specifikus megközelítéssel a II. alternatíva került kiválasztásra, mivel az ITP-nek a város adottságaira és szükségleteire épülő gazdaságfejlesztési és településfejlesztési elemeket tartalmazó projektsomagjainak kölcsönös egymásra hatása, egymást erősítő szinergikus hatása a tematikus csoportosítással hatékonyabban megvalósítható. A kapcsolatrendszer ebben a bontásban átláthatóbb és a függőségi viszonyok vizsgálatával megállapítható, hogy kevesebb kockázatot rejt a megvalósítás és hatások tekintetében.

A tematikus összefüggésekre fókuszálva 4 projektsomag alkotja:

- 1) Zöldvárosi szemléletű gazdaságfejlesztés
- 2) Népeségmegtartást és helyi foglalkoztatást támogató
- 3) „ZöldVáros”
- 4) Zöld út a Tudásnak

Az integráltság megjelenik a kijelölt fejlesztési irányok több tématerületre kiterjedő jellegében és akcióterületeket érintően is, amelyek együttes, szinergikus hatása és gazdasági hatása is jelentős. Ezen projektek hatása akkor a legnagyobb, ha a projektsomagot alkotó projektek mindegyike megvalósul. A legfontosabb irányelv a „Völgyvárosból zöldvárosba” mottóval is kifejezhető, mely a különböző tematikus projektsomagok mindegyikében megjelenik vezérelvként, összekapcsolva a fejlesztési célokat. A logikai kapcsolatok a projektsomagokon belül és a projektsomagok között is egyértelműen meghatározhatóak.

A projektsomagokon belüli tartalmi kapcsolatok:

1. Projektsomag: a gazdaságfejlesztési céllal felmerült kulcsprojekt a vállalkozói park kialakítása és a kapcsolódó, mobilitást segítő útfejlesztés, melyek az üzleti infrastruktúra és a környezet- és vállalkozóbarát környezet kialakítása törekednek. A harmadik támogató projekt a Vásárcsarnok és piactér környezetének fejlesztése, mely hozzájárul a helyi gazdaságélénkítési célkitűzésekhez. Ezt kiegészítve 2 zöldszemléletű gazdaságfejlesztést támogató ESZA projekt is bekerült a projektsomagba, így a gazdaságélénkítés és a társadalmi megújulás szervesen összekapcsolódik.
2. Projektsomag: a népességmegtartás, ill. a vonzó települési környezet kialakításának céljából kialakított, „ZöldBeszterce” városrehabilitációs kulcsprojekt tartozik ide (szabadidőpark kialakításával) és támogató projektek pedig a "Felpörgetve" MTB adrenalin és kalandpark és a „Zöldszemle” ökoturisztikai kínálat fejlesztése. A tartalmi kapcsolatot a fenntartható, élhető város kialakításának igénye, a lakosság életszínvonalának javítása, a városi szabadidős / turisztikai szolgáltatások javítása jelenti. A vonzerő-fejlesztésre szolgáló projektek fontos célkitűzése a helyi foglalkoztatás támogatása is.
3. Projektsomag: A CO₂ kibocsátás csökkentését célozva, különböző tartalmú, de azonos célhoz illeszkedő projektek: „Írány Zöldváros” elnevezéssel a fenntartható közlekedés fejlesztésére irányuló projekt és az önkormányzati épületek energiahatékonyságának javítására irányuló pontszerű projektek. A közös célhoz való hozzájárulást tekintve egymást erősítő hatással bírnak a projektsomag elemei, de nem függenek egymástól.
4. Projektsomag: A humán infrastruktúra komplex fejlesztésére több típusú projektelem került meghatározásra, melyeknek hatása kumulálódik az összes projekt megvalósításával. A kulcsprojektként megfogalmazott 2 db önálló ESZA projekt a

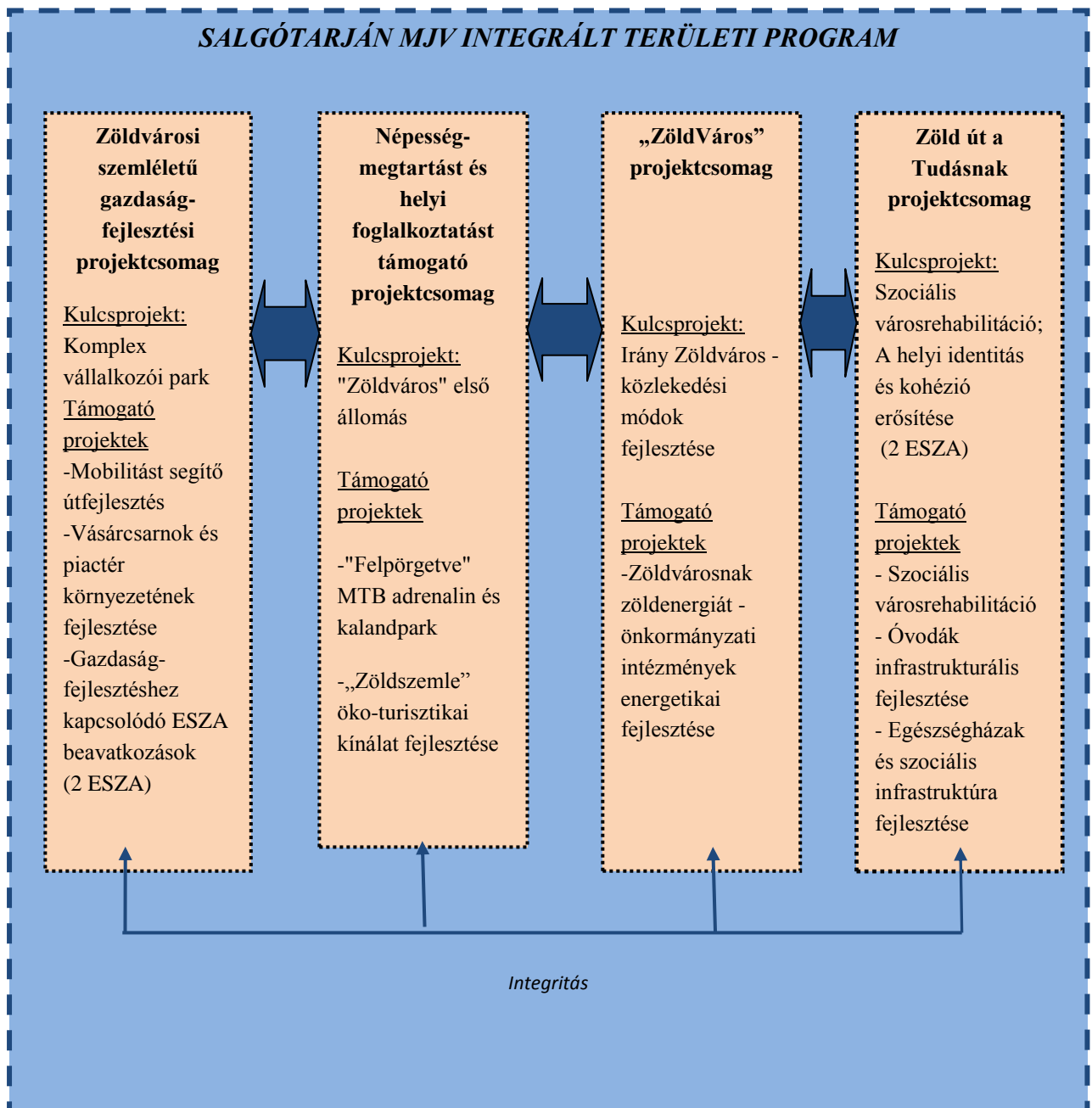
szociális célú városrehabilitációt és a helyi identitás és kohézió erősítését célozzák, viszont a teljes ITP megvalósulását segítik, így kiemelt fontossággal bíró projektemennek számít. Az óvodák fejlesztése, az egészségházak kialakítása, ill. a másik szociális városrehabilitációs projekt együttesen mind a lakosság életkörülményeinek javítását szolgálják, együttesen hatékonyan hozzájárulnak a népességmegtartó célkitűzésekhez is.

A projektsomagok közötti logikai kapcsolatok:

Az ITP-ben tervezett fejlesztési projektsomagok végrehajtásával (melyek az ITS-ben is meghatározásra kerültek) középtávon (2014-2020 között), a barna mezős területek rehabilitálásával, a lehetséges zöld mezős beruházások megvalósításával, az integrált közösségi közlekedési rendszer kialakításával, az épületek energetikai megújításával, valamint komplex rehabilitációjával a hátrányokból olyan előnyök kovácsolhatók, amelyek Salgótarjánt - meglévő értékei kihasználására építve - a korábbi negatív felhangú völgyvárosból kifejezetten vonzó zöldvárossá teszi.

A teljes ITP logikai kapcsolatát vizsgálva megállapítható, hogy vannak horizontálisan megjelenő célkitűzések, melyek az egyes projektsomagokba beépülve jelennek meg, összességében tekintve azonban egymást erősítő hatással bírnak. Így hatékonyabban megvalósíthatóak az igényfelméréssel alátámasztott fejlesztési irányvonalak. Az elsődleges ilyen alapelv a „zöld” szemlélet, amely a környezetbarát megoldások alkalmazása mellett a környezeti fenntarthatóságot is jelenti minden típusú projekt esetében. Ezen kívül az energiahatékonyság javítása, a népességmegtartás és a helyi foglalkoztatás elősegítésének szempontjai is megjelennek és összekapcsolódnak a tematikus projektsomagok között. A pénzügyi, környezeti és társadalmi fenntarthatóság pedig minden egyes projektbe direkt módon integrálódik, hiszen alapvető elvárás a városfejlesztési projektek esetében, hogy hosszú távon is fenntartható eredmények valósuljanak meg. A fentiekben bemutatott fókuszpontok szem előtt tartásával az ITP keretében Salgótarján komplex városfejlesztési stratégiát kíván megvalósítani, kialakítva egy megújuló vonzó városképet és elősegítve a gazdasági fejlődést, illetve a társadalmi megújulást is.

A vázlatos bemutatást a következő ábra szemlélteti:

2.2. Az integrált területi program viszonya az uniós, nemzeti és megyei fejlesztési dokumentumokhoz

2.2.1 Illeszkedés és hozzájárulás a megyei jogú város településfejlesztési koncepcióhoz és integrált településfejlesztési koncepcióhoz

Salgótarján Megyei Jogú Város Integrált Területi Programja teljes mértékben illeszkedik a város településfejlesztési koncepciójában foglalt stratégiai irányokhoz, valamint az Integrált Településfejlesztési Stratégiájában foglaltakhoz, azokra épülve került kidolgozásra. A településfejlesztési koncepció és az ITS célrendszere egy az egyben lefedti egymást, tehát az ITS-hez való illeszkedés biztosítja a településfejlesztési koncepcióhoz való illeszkedést is.

Az alábbi táblázatban részletesen bemutatjuk az ITP-ben definiált projektek és projektcsomagok illeszkedését a településfejlesztési koncepcióhoz, valamint az ITS-hez:

Projekt-csomag	Projekt	ITS cél
Zöld szemléletű gazdaság-fejlesztés projektcsomag	Komplex vállalkozói park	1.1 Versenyképes, hatékony nagyvállalatok, KKV-k és mikrovállalkozások 1.2 Magas szintű foglalkoztatottság
	Mobilitást segítő útfejlesztés	3.2 A városi szövet komplex fizikai megújítása
	Vásárcsarnok és piactér környezetének fejlesztése	3.1 A befektetők és a lakosság számára vonzó urbanizációs háttérszolgáltatásokat nyújtó funkcionálisan megújult városi környezet
	2 ESZA: Gazdaság-fejlesztéshez kapcsolódó és a helyi foglalkoztatási szint javítása	1.1 Versenyképes, hatékony nagyvállalatok, KKV-k és mikrovállalkozások 1.2 Magas szintű foglalkoztatottság
Népesség-megtartást és helyi	„ZöldBeszterce” településrész és szabadidőpark fejlesztés	3.2 A városi szövet komplex fizikai megújítása

foglalkoztatás támogató projektcsomag	„Felpörgetve” MTB adrenalin és kalandpark; „Zöldszemle” öko- turisztikai kínálat fejlesztése	1.1 Versenyképes, hatékony nagyvállalatok, KKV-k és mikroállalkozások 1.2 Magas szintű foglalkoztatottság
„ZöldVáros” projektcsomag	Irány Zöldváros – közlekedési módok fejlesztése	3.3 Fenntartható és környezetkímélő multimodális közlekedési rendszer
	Zöldvárosnak zöldenergiát – önkormányzati intézmények energetikai fejlesztése	3.4 A természeti erőforrások kiegyensúlyozott és hatékony felhasználására épülő, energiahatékony, alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság
Zöld út a Tudásnak projektcsomag	Óvodák infrastrukturális fejlesztése	2.1 Széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgáltatások és hatékony közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben
	Szociális városrehabilitáció	2.2 A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása és integrálása, befogadó társadalom
	Egészségházak és szociális infrastruktúra fejlesztése	2.2 A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása és integrálása, befogadó társadalom 3.1 A befektetők és a lakosság számára vonzó urbanizációs háttérszolgáltatásokat nyújtó funkcionálisan megújult városi környezet
	Szociális városrehabilitáció (ESZA)	2.2 A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása és integrálása, befogadó társadalom
	A helyi identitás és kohézió erősítése (ESZA)	2.1 Széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgáltatások és hatékony közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben

		2.2 A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása és integrálása, befogadó társadalom

2.2.2 Illeszkedés és hozzájárulás a TOP-ban rögzített uniós és nemzeti célkitűzésekhez

Az EU rendelet határozza meg azt a **11 tematikus célkitűzést**, amelyek elérésének támogatásával a kohéziós politika hozzájárul az Európa 2020 stratégia céljaihoz, és amelyek egyben a támogatáspolitikai alapját is képezik. A szubszidiaritás és az Európai Unió Területi Agendája 2020 dokumentumban megfogalmazott hely-alapú megközelítés elvével összhangban szükség van egy olyan beavatkozási logikára a fejlesztéspolitikában, ami lehetővé teszi, hogy a különféle területi szintekhez a térségi sajátosságoknak megfelelő, eltérő beavatkozási irányokat rendeljünk. A TOP ezt a törekvést képviseli: az eltérő területi igényekre reagál, ezekre szabott beavatkozásokat valósít meg, és azokkal összhangban a térségek belső erőforrásaira építő fejlesztéseket céloz.

Az ITP TOP-hoz való illeszkedése teljes mértékben láthatóan direkt módon hozzájáruló, a széleskörű intézkedések alkalmazása a szinergikus hatásokat is elősegíti, melyek a kimeneti mutatókban is tükröződnek majd. Az indikátor vállalások értékeit az egyes projektsomagok leírása fejezetben külön táblázat tartalmazza.

A következő táblázat foglalja össze, hogy a TOP mely stratégiai céljaihoz és prioritásaihoz járul hozzá Salgótarján MJV az ITP-ben meghatározott projektsomagjainak és projektjeinek megvalósításával:

TOP prioritások és egyedi célkitűzések		Salgótarján ITP kapcsolódása	kapcsolódó projektsomag
1. prioritás: Térségi gazdaságfejlesztés a foglalkoztatási helyzet javítása érdekében			
1.A Térségi gazdasági környezet fejlesztése a gazdasági aktivitás növelése érdekében	1.1 Foglalkoztatás-bővítést szolgáló önkormányzati gazdaságfejlesztési akciók	+	1
	1.2 Foglalkoztatás-barát fejlesztések elsősorban a kis- és középvállalkozásoknál	+	1
	1.3 A munkaerő mobilitás ösztönzését szolgáló közlekedésfejlesztés	+	1
1.B Kisgyermekesek munkaerőpiacra történő visszatérését segítő szolgáltatások bővítése	1.4 A foglalkoztatás segítése és az életminőség javítása családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztésével	+	4
2. prioritás: Vállalkozásbarát, népességmegtartó településfejlesztés			
2.A Vállalkozások és lakosság számára vonzó települési környezet kialakítása	2.1. Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	+	2
2.B A kulturális és természeti örökségre épülő turizmusban rejlő térségi potenciál kiaknázása	2.2 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés	+	2
3. prioritás: Alacsony széndioxid kibocsátású gazdaságra való áttérés kiemelten a városi területeken			
3.A Környezetbarát közlekedési rendszerek fejlesztése és a fenntartható közösségi mobilitás elősegítése	3.1 Fenntartható települési közlekedésfejlesztés	+	3
3.B A települési önkormányzatok energiahatékonyságának fokozása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése	3.2 A települési önkormányzatok energiahatékonyságának fokozása és a megújuló energiaforrások részarányának növelése	+	3
		+	
4. prioritás: A helyi közösségi szolgáltatások fejlesztése és a társadalmi együttműködés erősítése			
4.A Önkormányzati közszolgáltatások hozzáférhetőségének és minőségének fejlesztése	4.1 Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése	+	4
	4.2 A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése	X	
	4.3 Térségi és helyi közszolgáltatást nyújtó egyéb intézmények infrastruktúra-fejlesztése	+	4

4.B A leromlott városi területeken és városi külterületeken élő alacsony státuszú családok, romák életkörülményeinek javítása	4.4 Leromlott városi területek rehabilitációja	+	4
5. prioritás: Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztések (CLLD) –		ITP esetében nem releváns	
6. prioritás: Megyei és helyi emberi erőforrás fejlesztések, foglalkoztatás-ösztönzés és társadalmi együttműködés			
6.A A foglalkoztathatóság javítása és a helyben, a helyi és térségi gazdasági szereplők által foglalkoztatottak számának növelése	6.1 A helyi foglalkoztatási szint javítása megyei és helyi foglalkoztatási paktumok támogatásával	+	1
	6.2 A térségi gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek	+	1
6.B A leromlott városi területeken élő családok, romák életkörülményeinek javítása és	6.3 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok	+	4
		+	
6.C Társadalmi aktivitás, társadalmi összetartozás növelése helyi szinten	6.4 A helyi identitás és kohézió erősítése	+	4

2.3. Az ITP külső kapcsolatrendszere

Kapcsolódás bemutatása a megyei ITP projektsomagjaihoz:

A Nógrád megyei és a salgótarjáni (MJV) ITP tervezése párhuzamosan zajlik, de végig összehangoltan, egy közös elektronikus felületet alkalmazva készülnek a programcsomagok. A tervezett fejlesztések feltárása, szakmai fejlesztése, összehangolása, a kidolgozás koordinálása is egymáshoz igazodva történt, mellyel a megyében a területi összehangolás is biztosítottá vált. A megyei integrált területi program és Salgótarján integrált területi programjának projektsomagjai is hozzájárulnak a megyei területfejlesztési koncepcióban rögzített területi célokhoz is, a projekteket területi összefüggésrendszerükre tekintettel terveztük meg.

Nógrád megye fejlesztésének átfogó célja a gazdaság élénkítése, a meglévő természeti potenciálok kihasználása és hogy a helyi társadalom aktivizálása által 2030-ra megálljon a leszakadás folyamata Magyarország más térségeihez viszonyítva, illetve előtérbe kerüljenek olyan új fejlődési lehetőségek, amelyek hosszú távon a megyét vonzó térséggé teszik mind a lakosság, mind a vállalkozások számára. A megyei fejlesztési koncepcióban az alábbi átfogó célkitűzések szerepelnek, amelyek Salgótarján MJV fejlesztési dokumentumainak elkészítésekor is figyelembe kerültek:

Fejlődő gazdaság - A térség gazdasági profilját adó, hagyományokkal rendelkező ágazatok fejlesztéseiknek köszönhetően legyenek képesek megfelelni a világgazdasági kihívásoknak, emellett jelenjenek meg a gazdasági fejlődésnek lendületet adó tudás alapú, kreatív ágazatok.

Aktív, kreatív társadalom - Fokozódjon a társadalom aktivitása, amely elengedhetetlen a foglalkoztatottság növeléséhez. Enyhüljön a fejlődést akadályozó társadalmi depresszió, a mélyszegénységben élők kilátástalansága, javuljon a lakosság egészségi állapota.

Marasztaló élettér - Nógrád megye legyen olyan élettér, amelyet az itt élőknek nem érdemes elhagyni. Szolgálja a családok, vállalkozások, szervezetek kényelmét kiegyenlített, korszerű intézményrendszer, javuló közlekedési hálózat, biztonságos, egészséges környezet.

Fentiekén túl Salgótarján ITP-nek projektsomagjai az alábbi részcélokhoz is hozzájárulnak:

1. Gazdasági aktivitás fokozása a foglalkoztatás bővítése érdekében / Megyei befektetés-ösztönzési intézmény és kapacitások létrehozása, működtetése	1. projektcsomag 4. projektcsomag ESZA projektek
3. Helyi kulturális és természeti értékekre épülő gazdaság és turizmusfejlesztés / A turisztikai szolgáltatások térségi szintű, tematikus, munkahelyteremtéssel járó fejlesztése és kapcsolódó marketing tevékenységek	2. és 3. projektcsomag
5. Vonzó helyi élettér kialakítása a vállalkozások és a lakosság számára / Urbanizált életterek revitalizációja és vonzerejének fejlesztése	1-2-3-4. projektcsomag

A Nógrád megyei integrált területi programban szereplő projektcsomagok úgy lettek kialakítva, hogy tartalmaz egy gazdaságfejlesztési projektcsomagot, melybe a megye összes járásának és Salgótarján városának gazdaságfejlesztési projektjei is szerepelnek, illetve a járások településfejlesztési projektcsomagjai. A megyei gazdaságfejlesztési projektcsomagban tehát zömében ipari parkok kialakítása és az ehhez kapcsolódó útfejlesztések szerepelnek, területileg összehangolt kiválasztással, kiegészülve ESZA projektekkel. A járások településfejlesztési projektcsomagjai pedig jellemzően az alábbi projekteket tartalmazzák: városrehabilitáció / faluközpont rehabilitáció, turisztikai vonzerőfejlesztés, kerékpárút, erdei iskola, tanösvény, napelem-park és napelemes rendszerek, középületek energetikai korszerűsítése, óvoda-fejlesztés, orvosi rendelők / egészségházak felújítása, helyi identitás erősítése, akadálymentesítés.

Közös irányelvként így meghatározható a gazdaságfejlesztést elősegítő üzleti környezet kialakítása, a lakossági elégedettség fokozása a népességmegtartás céljából, valamint a „zöld” szemlélet, amely megjelenik az energiahatékonyság javítására és a környezetbarát városi környezet kialakításának céljából is. Elmondható tehát, hogy a fejlesztések területileg összehangoltan, mindenhol ugyanazon alapelvek szerint és hasonló tartalmi elemekkel lettek meghatározva. Így a térségi integrált projektcsomagoknak előremutató, tovagyrúzó térségi hatásuk van. A pontszerű fejlesztések helyett a rendszerben való gondolkodás került előtérbe, így a fejlesztések hatásai (főként a környezeti hatások tekintetében) egymást erősítik.

Kapcsolódás bemutatása az ágazati operatív programok forrásaira tervezett MJV fejlesztésekhez

A tervezett ágazati projektek a megyék és megyei jogú városok integrált területi programjaihoz szervesen kapcsolódnak, de annak nem részei. Több költségigényes és nagyobb jelentőségű tervezett projekt is kiemelt projektként valósulhat meg, melyekre az ITP-ben szereplő projektsomagok szinergikus hatással bírhatnak:

- **IKOP- "Zöldváros" közlekedés: fogaskerekű kisvasút fejlesztése (6123)**

Tartalma: Beszterce városrész összekötése Salgóbánya-Eresztvény településszel

Becsült költség: 4 Mrd Ft

Kapcsolódó projektsomag: 2. projektsomag azonos akcióterületű városrehabilitációjához, turisztikai fejlesztéseihez, ill. 3. projektsomag közlekedés-fejlesztéséhez direkt módon hozzájárul

- **GINOP- Városi rozsdaterületek komplex rehabilitációja a vállalkozások bevonásával (6121)**

Tartalma: A település barnamezős területeinek integrált megújítása, zöld szemléletű fejlesztése, vállalkozói partnerek bevonásával.

Becsült költség: 15 Mrd Ft

Kapcsolódó projektsomag: 1. projektsomag projektjeinek eredményeihez direkt módon hozzájárul, ill. a 4. projektsomag szociális városrehabilitációs projektekhez is.

- **KEHOP 2. Települési vízellátás, szennyvízelvezetés és –tisztítás, szennyvíz kezelés fejlesztése ()**

Tartalma: A település ivóvíz hálózatának teljes megújítása, illetve cseréje.

Becsült költség: 7,5 Mrd Ft

Kapcsolódó projektsomag: mivel a projekt a település teljes területét érinti, így e projekt minden projektsomaghoz kapcsolódik. A projekt kiemelt projektként valósulhat meg, mivel a KEHOP jelenlegi szakmai tartalma nem teszi lehetővé ennek a beruházásnak a megvalósítását.

- **IKOP 4. Elővárosi regionális elérhetőség javítása ()**

Tartalma: A településen áthaladó É-D irányú vasútvonalon helyi tömegközlekedés kialakítása.

Becsült költség: 5 Mrd Ft

Kapcsolódó projektsomag: mivel a projekt a település teljes területét érinti, így e projekt minden projektsomaghoz kapcsolódik. A projekt kiemelt projektként valósulhat meg.

Kapcsolódás bemutatása az országhatáron átnyúló tervezett MJV fejlesztésekhez

A 2011-ben készült Nógrád megyei területrendezési terv hangsúlyozza az OTK 2020-ig megfogalmazott céljait, mely szerint: az ország európai térbe való integrációjának elmélyítése érdekében szükséges a transznacionális közlekedési hálózatok, a határokon átnyúló gazdasági kapcsolatok, intézményi együttműködések bővítése; a Kárpát-medencébe irányuló kapcsolatok élénkítése érdekében bővíteni kell a határmenti együttműködések, különös tekintettel a magyarság gazdasági-kulturális integrációjára; de nem tervezi a Pest megyével való kapcsolat erősítését.

Nógrád megye a magyar-szlovák határszakasz miatt a két ország közötti összeköttetés terén a jövőben is fontos kihívások elé néz, a magyar-szlovák határmenti együttműködési program azonban még szintén tervezési szakaszban van, így a konkrét fejlesztési tervek még nem véglegesek. Salgótarján MJV a határon átnyúló tervezett fejlesztésekhez a jövőben is kapcsolódni kíván, így valószínűleg lesznek például a munkaerő mobilitás feltételeinek javítására, illetve a határon átnyúló intézményközi együttműködések szintjének javítására szolgáló projektek. A 2014-2020 időszakban is kiemelt célként fogalmazódik meg a Novohrad-Nógrád Geopark további turisztikai fejlesztése.

Fontos megemlíteni, hogy a *„KÖZOP-hoz illeszkedő projektek határmetszési szakaszainak megvalósíthatósági tanulmány szintű feltárása, azok hálózati hatásainak vizsgálata a magyar-szlovák határszakaszon”* című projekt keretében elkészített rész-megvalósíthatósági tanulmányok alapján Magyarország és Szlovákia döntéshozói kiválasztottak 21 megvalósítandó projektet, amelyekkel kapcsolatban a két ország miniszterelnöke együttműködési szándéknyilatkozatot írt alá (2014. március 27-én). A kiválasztott út és híd-kapcsolatok, valamint kerékpárutak a megyére tekintve is tartalmazznak releváns elemeket, ezért ezek figyelembe vétele fontos a határon átnyúló fejlesztések esetleges kialakításában.

3. ITP projektcsomagok leírása

3.1. 1. Projektcsomag leírása

	<i>Projektcsomag és projektek elnevezése, sorszama, azonosítószama</i>		<i>Projektcsomag és projektek típusa:</i>
<i>Projektcsomag megnevezése:</i>	Zöldvárosi szemléletű gazdaságfejlesztési projektcsomag	1.	integrált
<i>Kulcsprojekt:</i>	Komplex Vállalkozói Park	5991	integrált (G)
<i>Támogató projekt 1.:</i>	Munkavállalói mobilitást segítő útfejlesztés	6122	pontszerű
<i>Támogató projekt 2.:</i>	Vásárcsarnok és piactér környezetének fejlesztése	6124	integrált (G+V)
<i>Támogató projekt 3-4:</i>	Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek A helyi foglalkoztatási szint javítása	6169 6168	ESZA

Nógrád megye és egyúttal Salgótarján MJV fontos gazdaságfejlesztési és városfejlesztési célkitűzése, hogy az egész megye olyan élettér legyen, amelyet az itt élőknek nem érdemes elhagyni. Salgótarjánban a legnagyobb problémát az jelenti, hogy nincsen elég munkahely, nincsenek új befektetők, foglalkoztatók, kevés az új, szakképzettséget igénylő munkahely. A város legnagyobb foglalkoztatóit, a gyárakat már évekkel ezelőtt bezárták. A meglévő foglalkoztatók fejlesztési kapacitásai beszűkültek, az Ipari Parkban létesült új munkahelyekre pedig jellemzően összeszerelési munkára keresnek betanított munkaerőt. A fiatal szakképzett és magasan kvalifikált munkaerő jelentős része más városokba, illetve külföldre vándorol. A városfejlesztési irányvonalak ezért leginkább arra törekednek, hogy új munkahelyeket teremtsen, a meglévőket pedig megtartsa. A fizikai előfeltételek biztosítása során - amint azt Salgótarján Megyei Jogú Város Önkormányzata gazdaság-fejlesztési és befektetés-ösztönzési stratégiája is megfogalmazza - a salgótarjáni potenciális beruházási helyszínek erőltetett bővítése, illetve a belterületi barnamezős területek rehabilitációja szükséges.

A felmerült fejlesztési igényekre reagálva kiemelt projektként tervezi a város megvalósítani a „Városi rozsdaterületek komplex rehabilitációja a vállalkozások bevonásával” projektet (6121) TOP-on kívüli forrásból (GINOP-ból 15 Mrd becsült összköltséggel), mely a település barnamezős területeinek integrált megújítását, zöld szemléletű fejlesztését tartalmazza. Ez a projektcsomagnak nem része ugyan, de direkt módon kapcsolódik a projektcsomag projektjeihez, egymást erősítő hatással bírnak.

A TOP forrásaiból az ITP keretében megvalósuló első projektcsomag célja, hogy elősegítse a térség felzárkózását, a tőkebevonást, az iparfejlesztést, az innovációt, valamint a munkahelyteremtést. Gazdaságélénkítési céllal merült fel a vállalkozói park kialakításának igénye, amely egy komplex inkubátorház kialakítását jelenti és az ehhez kapcsolódó, munkavállalói mobilitást segítő útfejlesztést. A harmadik támogató projekt a Vásárcsarnok és piactér környezetének fejlesztése, melynek szintén fontos célkitűzése a helyi foglalkoztatás támogatása. Mindhárom projekt az üzleti infrastruktúra és a vállalkozóbarát környezet kialakítására törekszik, figyelembe véve a „zöld” szempontokat. A megyei gazdaságfejlesztési paktum részeként 2 projektet is tervez megvalósítani Salgótarján, melyek a zölde szemléletű gazdaságfejlesztési projektcsomagot támogatják: a helyi foglalkoztatási szint javítása és a Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységeket tartalmazó projekteket.

Ezen projektek gazdasági hatása akkor a legnagyobb, ha a projektcsomagot alkotó projektek mindegyike megvalósul. A projektcsomag elemeit összefogó közös cél a gazdaságfejlesztést elősegítő üzleti környezet kialakítása, amellyel növelhető az életképes vállalkozások száma, a helyi foglalkoztatás, így közvetve fokozható a lakossági elégedettség, a népességmegtartás, valamint a „zöld” szemlélet is megjelenik horizontális szempontként.

Az ITP-ben tervezett fejlesztési projektcsomagok végrehajtásával (melyek az ITS-ben is meghatározásra kerültek) középtávon (2014-2020 között), a barna mezős területek rehabilitálásával, a lehetséges zöld mezős beruházások megvalósításával, az integrált közösségi közlekedési rendszer kialakításával, az épületek energetikai megújításával, valamint komplex rehabilitációjával a hátrányokból olyan előnyök kovácsolhatók, amelyek Salgótarjánt - meglévő értékei kihasználására építve - a korábbi negatív felhangú völgyvárosból kifejezetten vonzó zöldvárossá teszi.

A projektsomag várt eredményeit, kimeneti mutatóit táblázatos formában mutatjuk be projektenként, illetve ezek összesítve a kötelező melléklet (1.4- sz melleklet_Eredmeny_es kimeneti_mutatok_mjvexcel) sablonjában is szerepelnek.

Tervezett beavatkozások (projektek) bemutatása

Kulcsprojekt:	Komplex Vállalkozói Park (5991)
Projekt típusa:	integrált gazdaságfejlesztési
TOP intézkedés:	1.1
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	Technológia, kutatás-fejlesztési központ / kutatóhely létrehozása együttműködésben a vállalatokkal a jármű, gépipari és vagy üvegipari kutatások területén. Vállalati együttműködések és ipari kutatások rendszerének kialakítása. Hálózatosodás és klaszterek ösztönzése
Projekt-tevékenységek:	központ építése, kapcsolódó út, járda-fejlesztések; kiegészítő infrastrukturális fejlesztések; eszközbeszerzés, információs rendszer kiépítése
Megvalósítási helyszín:	Déli ipari park
Projekt célja:	vállalkozóbarát környezet, munkahelyteremtés, innováció, gazdasági fejlődés, képzett munkaerő helyben tartása
Projekt indokltsága:	• A megyei koncepcióhoz illeszkedés: Gazdasági aktivitás fokozása a foglalkoztatás bővítése érdekében / Megyei befektetés-ösztönzési intézmény és kapacitások létrehozása, működtetése • ITS részcélokhoz illeszkedés: 1.1 Versenyképes, hatékony nagyvállalatok, KKV-k és mikrovállalkozások 1.2 Magas szintű foglalkoztatottság
Projekt célcsoportja:	vállalkozások, kamarák, munkavállalók
Projekt összköltsége:	2 540 000 000
Főbb kapcsolódó projektek	Munkavállalói mobilitást segítő útfejlesztés (6122) Ágazati: Városi rozsdaterületek komplex rehabilitációja a vállalkozások bevonásával (6121 - GINOP kiemelt)
Horizontális elvek érvényesülése	Esélyegyenlőség, partnerség és fenntarthatóság (pénzügyi, környezeti, társadalmi), Klímaváltozás hatásainak csökkentése és az alkalmazkodás (energiahatékonyság)

Támogató projektek:

Támogató projekt 1.	Munkavállalói mobilitást segítő útfejlesztés (6122)
Projekt típusa:	pontszerű
TOP intézkedés:	1.3
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	Belterületi utak fejlesztése a munkába járás elősegítése érdekében (Csokonai út felújítása, Baglyas-Idegér összekötő út kiépítése, Sugár út- ipari park összekötő út)
Projekt célja:	munkaerő mobilitás javítása, vállalkozóbarát környezet, üzleti infrastruktúra fejlesztése
Projekt összköltsége:	1 397 000 000
Főbb kapcsolódó projektek	3.projektcsomag: „Irány Zöldváros”- közlekedési módok fejlesztése (5972) Ágazati: Városi rozsdaterületek komplex rehabilitációja a vállalkozások bevonásával (6121 - GINOP kiemelt)

Támogató projekt 2.	Vásárcsarnok és piactér környezetének fejlesztése (6124)
Projekt típusa:	integrált gazdaságfejlesztési és városfejlesztési
TOP intézkedés:	1.2
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	a város centrumában meglévő vásárcsarnok korszerűsítése, energetikai megújítása. Új kereskedelmi egységekből álló központ kialakítása. P+R pakoló kiépítése
Projekt-tevékenységek:	felújítás, építés, parkosítás, kapcsolódó út és járdaépítés, eszközbeszerzés, szolgáltatások fejlesztése
Projekt célja:	vállalkozóbarát környezet, munkahelyteremtés, a helyi, környékbeli termelők értékesítési lehetőségeinek bővítése
Projekt célcsoportja:	vállalkozások, munkavállalók, lakosság
Projekt összköltsége:	1 270 000 000
Főbb kapcsolódó projektek	4.projektcsomag: A helyi identitás és kohézió erősítése (6130)

Támogató projekt 3-4:	Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek és A helyi foglalkoztatási szint javítása - ESZA (2 db önálló projekt: 6169 és 6168)
Projekt típusa:	ESZA
TOP intézkedés:	6.1 (6168) és 6.2 (6169)
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	6169: Az önkormányzat közösségi szerepvállalásának növelése közösségszervező és kulturális tevékenységükön keresztül 6168:A helyi jelentőségű beruházásoknak a kiegészítő támogatása, amelyek jelentős foglalkoztatási potenciállal bírnak.
Projekt- tevékenységek:	6169: szemináriumok, workshopok, partnertalálkozók, konferenciák, szakmai és közösségi fórumok szervezése, eszközbeszerzés (IT) 6168: (A) Foglalkoztatási paktum kialakítása (pl. megalapozó tanulmányok, partnerség építés, információcsere, tanácsadás. (B) A célcsoport foglalkoztatása, képzése (pl. munkaerő-piaci szolgáltatások, támogatott foglalkoztatás, képzés)
Projekt célja:	A gazdaság belső erőforrásaira épülő gazdaságszervezési tevékenység megvalósítása.
Projekt célcsoportja:	vállalkozások, munkavállalók, lakosság
Projekt összköltsége:	2*254 000 000
Főbb kapcsolódó projektek	4.projektcsomag ESZA elemek, hazai forrás: „Kreatív Zöld Város” kiemelt projekt

3.2. 2. Projektcsomag leírása

	<i>Projektcsomag sorszáma, azonosítószáma</i>	<i>projektek</i>	<i>Projektcsomag és projektek típusa</i>
<i>Projektcsomag megnevezése:</i>	Népességmegtartást és helyi foglalkoztatást támogató projektcsomag	2.	integrált
<i>Kulcsprojekt:</i>	"ZöldBeszterce" - településrész és szabadidőpark fejlesztés	5970	integrált (V)
<i>Támogató projekt 1.:</i>	"Felpörgetve" - MTB adrenalin és kalandpark	5971	integrált (G)
<i>Támogató projekt 2.:</i>	"ZöldSzemle" - ökoturisztikai turisztikai kínálat fejlesztése	6158	integrált (G)

A legfontosabb irányelv a „Völgyvárosból zöldvárosba 2020” mottó, mely a különböző tematikus projektcsomagok mindegyikében megjelenik vezérelvként, összekapcsolja a fejlesztési célokat és az ITS akcióterületeit is. A logikai kapcsolatok a projektcsomagokon belül és a projektcsomagok között is egyértelműen meghatározhatóak. A projektcsomag elemeit összefogó közös cél, hogy a gazdaság élénkítésének támogatása és a helyi foglalkoztatás növelésével, illetve az akcióterületen megvalósuló fejlesztésekkel javuljon a lakosság életszínvonala, élhetőbb és fenntarthatóbb városi környezet alakuljon ki, integrált projektekkel megvalósítva a népességmegtartási célkitűzéseket.

A projektcsomagnak 2 alapvető fejlesztési célkitűzése határozható meg:

- zöld városrehabilitáció
- turisztikai szolgáltatások javítása

A város épített és természeti környezetének megújítása és fejlesztése annak érdekében történik, hogy a kiinduló állapotnál szebb, egészségesebb, kényelmesebben használható városi környezet jöjjön létre, ahol jobb élni.

A vonzó településkép kialakítása az akcióterületen és a tartalmas szabadidő lehetőségének nyújtása minden korosztálynak – családbarát és „zöld” szempontok szerint került meghatározásra. A városi parkok hálózata, vagy jelentős városi park hiányzik a településről. Ennek feladatait a turisztikai területek látják el jellemzően külterületi erdő terület formájában.

A hatályos rendezési terv a város északi részét jelölte ki a rekreációs célok helyszínéül. A városnak jelentős számú sporttelepe van, amelyek városrészenként megtalálhatók. Ezek felújítása és hasznosítása a helyi közösségek számára az egészségmegőrzés mellett fontos közösségfejlesztő elem lehet.

Salgótarján turisztikai vonzereje nem mondható jelentősnek, azonban a megye települései közül itt a legmagasabb a szálláshelyek vendégforgalma. Előnyként jelenik meg, hogy Nógrád megye egyetlen Turisztikai Desztináció Menedzsment (TDM) szervezete a városban működik. Egyrészt a tartózkodást meghosszabbító turisztikai fejlesztések, másrészt a helyi lakosság igényeit is kiszolgáló, szabadidős sporttevékenységeknek otthont adó létesítmények fejlesztése lett a város célkitűzése. A Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet területének közelsége szintén teret ad a turisztikai fejlesztéseknek, melynek fő céljai a rekreáció, a kerékpáros és öko-turizmust kiszolgáló útvonalak, infrastruktúrák és létesítmények fejlesztése, kalandpark létesítése.

A fenti fejlesztési indokoltság és célkitűzések alapján a népességmegtartás, illetve a vonzó települési környezet kialakítására a projektcsoport kulcsprojektjeként Beszterce lakótelep városrehabilitációja (szabadidőpark kialakításával összekötve) került kiválasztásra. Támogató projektek pedig a "Felpörgetve" MTB adrenalin és kalandpark turisztikai szolgáltatások fejlesztése, valamint a "ZöldSzemle" - ökoturisztikai turisztikai kínálat fejlesztése, mely projektek esetében a tematikus összekapcsolódáson kívül fontos célkitűzés a helyi foglalkoztatás támogatása is. A tartalmi kapcsolatot a fenntartható, élhető város kialakításának igénye, a lakosság életszínvonalának javítása, a városi és turisztikai szolgáltatások javítása jelenti. Ezen kívül a projektek megvalósítási helyszíne is összefügg, mivel Beszterce városrész és Salgóhánya-Eresztvény településrészek komplex városfejlesztési akcióterületként is megjelennek az ITS-ben. Az aktív korú népesség a Beszterce lakótelepen van jelen a legnagyobb arányban (a lakótelep létszáma is jelentős: 3891 fő), ezért ezt a lakótelepet a városrehabilitáción kívül más projektcsoport elemei is érintik megvalósítási helyszíneként, kihasználva így a komplex városfejlesztési eszközöket (pl. óvoda-fejlesztés, egészségház, közlekedési kapcsolatok, stb.). Kiemelt projektként (IKOP forrásból) a turizmus és közlekedés fejlesztésének kiegészítő támogatására a „Zöldváros” közlekedés - fogaskerekű kisvasút fejlesztése c. projekt valósul meg (6123).

A megújuló települési környezet, valamint a jó minőségű, kényelmesen használható, a város hegyvidéki erdői és jó levegője vonzó városképet és fizikai kereteket biztosítanak a K+F+I tevékenységet végző, valamint a magas hozzáadott értéket előállító termelést irányító képzett szakembereknek a városban történő letelepedéséhez. Így a városfejlesztési és a gazdaságfejlesztési projektek egymást erősítő hatásúak.

A projektsomag várt eredményeit, kimeneti mutatóit táblázatos formában mutatjuk be projektenként, illetve ezek összesítve a kötelező melléklet (1.4- sz melleklet_Eredmeny_es kimeneti_mutatok_mjvexcel) sablonjában is szerepelnek.

Tervezett beavatkozások (projektek) bemutatása

Kulcsprojekt:	„ZöldBeszterce” településrész és szabadidőpark fejlesztés (5970)
Projekt típusa:	integrált városfejlesztési
TOP intézkedés:	2.1
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	Beszterce városrész központi részének zöld szemléletű fejlesztése. Zöldfelület rehabilitáció, belterületi utak fejlesztése. Zöldmezős és barna mezős munkahelyteremtő beruházások megvalósítása, területek előkészítése (ipar és szolgáltatás) és a foglalkoztatás növelése.
Projekt-tevékenységek:	Településrész központjának rehabilitációja Zöldfelület rehabilitáció/kialakítás Szabadidőpark/H2O park Belterületi utak fejlesztése: kapcsolódó út és járdaépítés Eszközbeszerzés
Megvalósítási helyszín:	Beszterce ltp. (akcióterület lakosságszáma: 3891)
Projekt célja:	vállalkozóbarát környezet, zöldfelület növelésével fenntartható, vonzó, egészséges, családbarát városi környezet; életszínvonal növelése, népességmegtartás
Projekt indokltsága:	• A megyei koncepcióhoz illeszkedés: 5. Vonzó helyi élettér kialakítása a vállalkozások és a lakosság számára / Urbanizált életterek revitalizációja és vonzerejének fejlesztése • ITS részcélokhoz illeszkedés: 3.2 A városi szövet komplex fizikai megújítása
Projekt célcsoportja:	lakosság, vállalkozások
Projekt összköltsége:	2 286 000 000
Főbb kapcsolódó projektek	4.projektsomag: A helyi identitás és kohézió erősítése (6130) Ágazati: IKOP kiemelt projekt „Zöldváros” közlekedés fogaskerekű

	kisvasút fejlesztése (6123) Attrakciófejlesztés Beszterce városrészben (6164 - GINOP)
Horizontális elvek érvényesülése	Családbarát, és bűnmegelőzési szempontok, esélyegyenlőség, fenntarthatóság (pénzügyi, környezeti, társadalmi),

Támogató projektek:

Támogató projekt 1:	"Felpörgetve" MTB adrenalin és kalandpark (5971)
Projekt típusa:	integrált gazdaságfejlesztési
TOP intézkedés:	2.2
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	"Eresztvény" településrészen magas színvonalú MTB pálya és kapcsolódó kerékpáros szolgáltatások fejlesztése: Downhill pálya kialakítása, kerékpáros pályarendszer és felvonó építése, kerékpáros, hegyikerékpáros útvonal kijelölése, szolgáltatások kialakítása
Projekt-tevékenységek:	Kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések, kapcsolódó szolgáltatások, eszközbeszerzés (sporteszközök, szállító eszközök, IT rendszer)
Projekt célja:	turisztikai szolgáltatások bővítése, a szabadidős tevékenységek eltöltésének céljából egyedi vonzerő kialakítása, a helyi foglalkoztatás támogatása, vállalkozóbarát környezet, fenntartható, vonzó, egészséges, családbarát városi környezet; életszínvonal növelése, népességmegtartás
Projekt összköltsége:	635 000 000
Főbb kapcsolódó projektek	Egymásra épülve összekapcsolódik a projektcsomag összes többi elemével a területi közelsége miatt Ágazati: IKOP kiemelt projekt „Zöldváros” közlekedés - fogaskerekű kisvasútfejlesztése (6123) Attrakciófejlesztés Beszterce városrészben (6164 - GINOP)

Támogató projekt 2:	"ZöldSzemle" - ökoturisztikai turisztikai kínálat fejlesztése (6158)
Projekt típusa:	integrált gazdaságfejlesztési
TOP intézkedés:	2.2
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata

Projekt tartalma	Eresztvény városrészben ökoturisztikai élményközpont kialakítása. Turisztikai bázisok kialakítása. Összekötő és túraútvonalak kialakítása, felújítása. Pihenőhelyek, bázisok kialakítása.
Projekt-tevékenységek:	Látogatóbarát infrastruktúra kialakítása, kapcsolódó szolgáltatások, eszközbeszerzés (informatikai rendszer kialakítása)
Projekt célja:	turisztikai szolgáltatások bővítése, a szabadidős tevékenységek eltöltésének céljából egyedi vonzerő kialakítása, a helyi foglalkoztatás támogatása,
Projekt célcsoportja:	lakosság, vállalkozások, turisták, civilek
Projekt összköltsége:	635 000 000
Főbb kapcsolódó projektek	Egymásra épülve összekapcsolódik a projektsomag összes többi elemével a területi közelsége miatt Ágazati: IKOP kiemelt projekt „Zöldváros” közlekedés - fogaskerekű kisvasútfejlesztése (6123) Attrakciófejlesztés Beszterce városrészben (6164 - GINOP)

3.3. 3. Projektsomag leírása

	<i>Projektsomag azonosítószáma</i>	<i>sorszáma, projektek</i>	<i>Projektsomag és projektek típusa</i>
<i>Projektsomag megnevezése:</i>	„Zöldváros” projektsomag	3.	integrált
<i>Kulcsprojekt:</i>	„Irány Zöldváros”- közlekedési módok fejlesztése	5972	hálózatos
<i>Támogató projekt 1.:</i>	"Zöldvárosnak zöldenergiát I." - önkormányzati intézmények energetikai fejlesztése	6125	pontszerű
<i>Támogató projekt 2.:</i>	"Zöldvárosnak zöldenergiát II." - önkormányzati intézmények energetikai fejlesztése	6159	pontszerű

A természeti adottságok miatt a városközponttól nagy távolságra eső szigetszerű településrészekkel kiegészülő, hosszan elnyúló városszerkezet távol esik a környezeti fenntarthatóság szempontjából optimálisnak tartott kompakt város fogalmától: szerkezete eleve jelentős távolságok leküzdésére, nagyfokú mobilitásra kényszeríti lakóit. A városon belüli tömeges közlekedési igények kielégítésére jelenleg szinte kizárólag környezetszennyező gépjárművek szolgálnak a közösségi és az egyéni közlekedésben. Ez a

helyzet a mobilitási szükségletekből fakadó kényszerű energiapazarlás mellett nagymértékű CO₂ többlet kibocsátással is jár, aminek a városokban a közlekedés és a fűtés a legfőbb okozója. A városfejlesztés és a gazdaságfejlesztés célkitűzéseinek valóra válása esetén a növekvő számú, jobb anyagi helyzetű népesség mobilitása a városon belül még intenzívebb, a gépjármű-közlekedésből származó CO₂ többlet kibocsátás még nagyobb lesz. A közlekedési hálózat fejlesztése, energiahatékonyságot növelő és klímastratégiai fejlesztések végrehajtása ezért elengedhetetlen. A közlekedésből származó CO₂ kibocsátás csökkentésére tartósan csak az adhat lehetőséget, ha a személygépkocsi egyéni közlekedéssel szemben előtérbe kerülnek a közösségi és környezetbarát közlekedési módok, illetve ezzel párhuzamosan a meglévő épületek energetikai korszerűsítésére is sor kerül.

A városfejlesztésnek egyik legfontosabb tényezője a közlekedési rendszer alapvető megújítása. Ahogyan az ITS-ben is meghatározásra került - a városközpont rekonstrukciójának egyik fő elemét a helyi járatú buszpályaudvar központjának tervezett áthelyezése jelenti a városközpontba, multimodális kapcsolatot kialakítva, közvetlen csatlakozási pontok kiépítését a vasúti és kerékpáros kapcsolatokkal. Az előkészítés a közlekedésfejlesztéshez kapcsolódóan hosszú időt igényel (pl. Fenntartható városi mobilitási terv elkészítése), ezért valószínűleg csak 2016-ban indítható ennek megvalósítása. *(Intermodális közösségi közlekedési központ kialakítása MT elkészült 2013-ban)*

Az integráltság olyan módon is megjelenik, hogy a környezetbarát közlekedésre nagyobb hangsúly helyeződik: az elkészült kerékpárutak kiépítését (I. és II. ütem) kiegészítve, a hálózati kapcsolódásokat az É-D irányú útvonalakhoz csatlakoztatva kívánja folytatni a város, mely kerékpár-kölcsönzési rendszer kialakításával összekötve egészül ki.

További fejlesztési igényként Salgótarján ITS-e tartalmazza a fogaskerekű kisvasút újjáépítését (közösségi közlekedési és turisztikai elemként), mely ágazati forrásból kerülhet finanszírozásra, de a projektcsomag megvalósulásának hatásaihoz direkt módon hozzájárul és tematikusan szorosan összekapcsolódik.

A projektcsomag elemeit összefogó közös cél tehát a CO₂ kibocsátás csökkentéséhez való aktív hozzájárulás, a környezetbarát és fenntartható város kialakítása. A CO₂ kibocsátás csökkentését célozva, különböző tartalmú, de azonos célhoz illeszkedő projektek: „Irány Zöldváros” elnevezéssel a fenntartható közlekedés fejlesztésére irányuló integrált projekt és az önkormányzati épületek energiahatékonyságának javítására irányuló tematikus, pontszerű

projektek. A közös célhoz való hozzájárulást tekintve egymást erősítő hatással bírnak a projektsomag elemei, de nem függenek egymástól. A fentiekben leírt megalapozottságot tekintve elmondható, hogy a legfontosabb irányelv a „Völgyvárosból zöldvárosba 2020” mottó, mely a különböző tematikus projektsomagok mindegyikében megjelenik vezérelvként, összekapcsolja a fejlesztési célokat és egy teljesen komplex városfejlesztésre ad lehetőséget.

A projektsomag várt eredményeit, kimeneti mutatóit táblázatos formában mutatjuk be projektenként, illetve ezek összesítve a kötelező melléklet (1.4- sz melleklet_Eredmeny_es kimeneti_mutatok_mjvexcel) sablonjában is szerepelnek.

Tervezett beavatkozások (projektek) bemutatása

Kulcsprojekt:	„Irány Zöldváros”- közlekedési módok fejlesztése (5972)
Projekt típusa:	hálózatos
TOP intézkedés:	3.1
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	Buszpályaudvar fejlesztése, buszvárók fejlesztése, forgalomcsillapítás. Kerékpárutak fejlesztése, kerékpár pontok fejlesztése. Forgalomtechnikai eszközök, Velo-rendszer kiépítése: automata kerékpár kölcsönző
Projekt-tevékenységek:	előkészítés, építés, eszközbeszerzés, szolgáltatások, IT rendszer kialakítása
Megvalósítási helyszín:	több helyszín (városközpont és pontszerű csatlakozások)
Projekt célja:	A település fenntartható közlekedési módozatainak összehangolt fejlesztése, a CO2 kibocsájtás csökkentése, vonzó, egészséges, családbarát városi környezet; életszínvonal növelése, népességmegtartás
Projekt indokltsága:	• A megyei koncepcióhoz illeszkedés: 5. Vonzó helyi élettér kialakítása a vállalkozások és a lakosság számára / Urbanizált életterek revitalizációja és vonzerejének fejlesztése • ITS részcélokhoz illeszkedés: 3.3 Fenntartható és környezetkímélő multimodális közlekedési rendszer
Projekt célcsoportja:	lakosság, vállalkozások
Projekt összköltsége:	1 816 100 000
Főbb kapcsolódó projektek	1.projektsomag - Mobilitást segítő útfejlesztés (6122) Ágazati: kiemelt projekt IKOP- "Zöldváros" közlekedés: fogaskerekű kisvasút fejlesztése (6123) IKOP 4. Elővárosi regionális elérhetőség javítása

Horizontális elvek érvényesülése	Klíímaváltozáshoz való alkalmazkodás és hatások csökkentése, családbarát és bűnmegelőzési szempontok, esélyegyenlőség, fenntarthatóság (pénzügyi, környezeti, társadalmi)

Támogató projektek:

Támogató projekt 1-2:	"Zöldvárosnak zöldenergiát I. és II." - önkormányzati intézmények energetikai fejlesztése (2 db önálló projekt: 6125 és 6159)
Projekt típusa:	pontszerű
TOP intézkedés:	3.2
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése: I. – Polgármesteri Hivatal - Dornyay Béla Múzeum II. - Főiskola épülete - Népjóléti Képzési Központ
Projekt-tevékenységek:	energetikai korszerűsítés, eszközbeszerzés
Projekt célja:	energiaracionalizálás, hozzájárulás a CO2 kibocsátás csökkentéséhez, önkormányzati épületek pénzügyi és környezeti fenntarthatóságának biztosítása
Projekt célcsoportja:	lakosság, oktatási intézmények, tanulók,
Projekt összköltsége:	I.: 1 016 000 000 Ft II.: 1 016 000 000 Ft
Főbb kapcsolódó projektek	5972: a kulcsprojekt hatásaihoz járul hozzá leginkább (CO2 kibocsátás csökkentése).

3.4. 4. Projektcsomag leírása

	Projektcsomag sorszáma, projektek azonosítószáma		Projektcsomag és projektek típusa:
Projektcsomag megnevezése:	Zöld út a Tudásnak	4.	integrált
Kulcsprojekt 1-2.:	Szociális városrehabilitáció és A helyi identitás és kohézió erősítése	6129 6130	ESZA (2 db)
Támogató projekt 1-5:	Óvodák infrastrukturális fejlesztése	5969, 6160, 6161, 6162, 6163, 6174	pontszerű (6db)
Támogató projekt 6:	Egészségházak és szociális infrastruktúra fejlesztése	6126	pontszerű (5 db)
Támogató projekt 7:	Zöldváros - szociális rehabilitáció I. (és II. ütem)	6144 (6127)	integrált (V)

Salgótarján lakossága 2000 és 2011 között a kedvezőtlen folyamatok következtében 3320 fővel csökkent. Ezért egyrészt olyan beavatkozásokra van szükség, amelyek elősegítik, hogy leálljon a népesség csökkenése és elöregedése, másrészt olyanokra, amelyek elősegítik a leszakadó, illetve szegregált területeken élők társadalmi beilleszkedését és felzárkóztatását. A Városközpont és Beszterce lakótelep adnak otthont összesen a lakosság több mint felének (52%-ának 19406 fő). A szociológiai elemzésekben feltárt társadalmi folyamatok azt jelzik, hogy a súlyos szegregációs problémák mellett a város lakosságának általános elszegényedése és elöregedése ugyancsak jelentős szociális városrehabilitációs és komplex városfejlesztési kihívásokat vetít előre. Ezért az ITS egyik átfogó fejlesztési célja a társadalmi megújulás, melyet az alábbi részcélok indokolnak:

- gyarapodó népesség, az elöregedés megállítása;
- a hátrányos helyzetű és tartósan munkanélküli lakosság társadalmi - gazdasági integrációja;
- a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlő eséllyel történő biztosítása

Az ITP többi projektcsomagjában célzott városi és gazdasági környezet, illetve a város társadalmi élete összefüggő rendszert alkot, melynek elemei kölcsönösen hatással vannak

egymásra és együttesen, összefüggésükben határozzák meg a városi élet minőségét és a város versenyképességét, attraktivitását.

A társadalmi felzárkózási politikának fontos eszköze a közösségfejlesztés, a közösségi munka hatására az érintett emberek is együttműködnek problémáik megoldásában. Salgótarján az ITP-ben megfogalmazott 4. projektcsomag megvalósításával (és annak szinergikus hatásaival) olyan várost kíván kialakítani, ahol a szociális háló erős, az egyenlőtlenségek csökkennek; illetve sokszínű szabadidős programkínálatra van lehetőség, amelyek megújult helyszíneken és kibővült közösségi terekben zajlanak. Salgótarján színvonalas és sokrétű közszolgáltatás biztosítását is célul tűzte ki az itt élők teljes körű ellátására, jó életfeltételek nyújtására.

A projektcsomag elemeit összefogó közös cél tehát a lakosság életszínvonalának javítása, a társadalmi kohézió erősítése. A humán infrastruktúra komplex fejlesztésére több típusú projektem irányul, melyeknek hatása kumulálódik az összes projekt megvalósításával. A „Zöld út a Tudásnak” projektcsomag 2 kulcsprojektként a projektcsomagok támogatására társadalmi projekteket határozott meg (2 db ESZA típusú tematikusan összekapcsolódó projekt). Ezek a szociális célú városrehabilitációt és a helyi identitás és kohézió erősítését célozzák, azonban integrált és direkt módon a teljes ITP megvalósulását segítik, így kiemelt fontossággal bíró projektemnek számít. Fontos hangsúlyozni, hogy a társadalmi megújulást kiemelten kezeli a város, így a két kulcsprojekt kiegészítésére egy átfogó programot állított össze, mely más forrásokat is bevon az ESZA típusú tevékenységek megvalósítására. A gazdaságfejlesztési projektcsomag is tartalmaz ESZA tevékenységeket, ezen kívül pedig egyéb forrásból egy „Kreatív Zöld Város” elnevezésű programcsomag is kidolgozásra került, mellyel kiegészülve az ESZA típusú tevékenységekre összességében nézve Salgótarján 1,5 Mrd Ft-ot kíván fordítani. A partnerség kialakítása szempontjából a projektcsomagok megvalósításának támogatására elengedhetetlen az ESZA projektek mielőbbi indítása (az első év elején)– végigkísérve a teljes megvalósítási időszakot.

A projektcsomagban szereplő további támogató projektek, mint az óvodák fejlesztése, az egészségházak kialakítása, illetve az infrastrukturális beavatkozásokat tartalmazó szociális városrehabilitációs projekt együttesen mind a lakosság életkörülményeinek javítását szolgálják, együttesen hatékonyan hozzájárulnak a népességmegtartó célkitűzésekhez is.

A projektsomag várt eredményeit, kimeneti mutatóit táblázatos formában mutatjuk be projektenként, illetve ezek összesítve a kötelező melléklet (1.4- sz melleklet_Eredmeny_es kimeneti_mutatok_mjvexcel) sablonjában is szerepelnek.

Tervezett beavatkozások (projektek) bemutatása

Kulcsprojekt 1-2:	Szociális városrehabilitáció és a helyi identitás és kohézió erősítése (2 db önálló projekt: 6129 és 6130)
Projekt típusa:	ESZA
TOP intézkedés:	6129: 6.3 és 6130: 6.4
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	6129: A társadalmi együttműködés elősegítése komplex társadalmi programok alkalmazásával 6130: Komplex, a helyi identitást és kohéziót támogató elemek megvalósítása
Projekt-tevékenységek:	6129: A tervezett fejlesztéseket elfogadtató programok; helyi társadalmi akció és egyéb programok (közösségfejlesztésre, a lakosság bevonására, a beilleszkedést segítésére, a szegregátum lakosságának társadalmi integrációjának támogatására); a munkaerő piaci beilleszkedést segítő tevékenységek, képzési, oktatási programok; helyi foglalkoztatási kezdeményezések 6130: szemléletformáló akciók (környezettudatosság), programok (szabadidős), stratégiák és tervek készítése (pl. bűnmegelőzési), humánkapacitás fejlesztés (kompetenciafejlesztés), partnerségi együttműködést célzó civil szerveződések elősegítése, tudásmegosztó, kommunikációs platformok (fizikai terek, nyomtatott és online felületek) kialakítása Mindkettőhöz kapcsolódóan eszközbeszerzés és szolgáltatások.
Megvalósítási helyszín:	Több helyszín: 6129: ITS-ben szociális városrehabilitációra kijelölt 4 akcióterület 6130: Beszterce városrész akcióterülete és városközpont (lakótelepi akcióterület lakosságszáma: 3891)
Projekt célja:	6129: A szegénység, a társadalmi és a munkaerő-piaci hátrányok újratermelődésének megállítása, a társadalmi integráció feltételeinek megteremtése. 6130: A társadalmi összetartozás és együttműködés erősítése
Projekt indokltsága:	• A megyei koncepcióhoz illeszkedés: 5. Vonzó helyi élettér kialakítása a vállalkozások és a lakosság számára / Urbanizált életterek revitalizációja és vonzerejének fejlesztése • ITS részcélokhoz illeszkedés: 2.1 Széleskörű és magas színvonalú közösségi szolgáltatások és hatékony közigazgatás a helyi közösséggel partnerségben 2.2 A leszakadó társadalmi rétegek felzárkóztatása és integrálása, befogadó társadalom

Projekt célcsoportja:	lakosság, vállalkozások
Projekt összköltsége:	6129: 202 609 930 Ft 6130: 346 710 000 Ft
Főbb kapcsolódó projektek	Szociális városrehabilitáció I. és II. ütem (6144, 6127) Vásárcsarnok (6124), ZöldBeszterce (5970), Zöldszemle (6158) és Felpörgetve (5971) A helyi foglalkoztatási szint javítása és Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő tevékenység (6168 és 6169) <u>Egyéb:</u> hazai forrásból kiemelt projekt „Kreatív zöld város” program
Horizontális elvek érvényesülése	Partnerség, esélyegyenlőség, családbarát és bűnmegelőzési szempontok, fenntarthatóság (környezeti, társadalmi)

Támogató projektek:

Támogató projekt 1-6:	Óvodák infrastrukturális fejlesztése (5 db önálló projekt: 5969, 6160, 6161, 6162, 6163, és egy átfogó: 6174)
Projekt típusa:	pontszerű
TOP intézkedés:	1.4
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	5 óvoda infrastrukturális fejlesztése: - Mackóvár Központi Óvoda - Gyermekkert Tagóvoda - Hétszínvirág Tagóvoda - Pitypang Tagóvoda - Mese kert Tagóvoda Az 5 óvoda udvarnak összehangolt fejlesztése egy átfogó projekt keretében, a zöldváros szemlélettel összhangban.
Projekt-tevékenységek:	felújítás, nyílászárók cseréje, energetikai korszerűsítés, tornaszoba kialakítás, udvar felújítás, eszközbeszerzés
Projekt célja:	szolgáltatások minőségének javítása, gyermekek speciális igényeinek kielégítése, energiaracionalizálás
Projekt célcsoportja:	lakosság
Projekt összköltsége:	2 311 400 000
Főbb kapcsolódó projektek	"ZöldBeszterce" - településrész és szabadidőpark fejlesztés (5970) Zöldváros - szociális rehabilitáció I. (6144); 2 ESZA: A helyi identitás és kohézió erősítése (6130), Szociális városrehabilitáció (6129)

Támogató projekt 7:	Egészségházak és szociális infrastruktúra fejlesztése (6126)
Projekt típusa:	pontszerű
TOP intézkedés:	4.1
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	5 intézmény infrastrukturális fejlesztése (alprojektenként): - Egészségház - Beszterce ltp. - „Tüdőgondozó” épülete - Családi Napközi helyén - Egészségház az Acélgyári úton - Gorkij lakótelepen új épület kialakítása
Projekt-tevékenységek:	felújítás, nyílászárók cseréje, energetikai korszerűsítés, eszközbeszerzés
Projekt célja:	szolgáltatások minőségének javítása, esélyegyenlőség biztosítása, lakosság életszínvonalának javítása, népességmegtartás
Projekt célcsoportja:	lakosság
Projekt összköltsége:	939 800 000 Ft
Főbb kapcsolódó projektek	"ZöldBeszterce" - településrész és szabadidőpark fejlesztés (5970) A helyi identitás és kohézió erősítése (6130) Zöldváros - szociális rehabilitáció I. (6144)

Támogató projekt 8:	Szociális városrehabilitáció (6144 és 6127)
Projekt típusa:	integrált városfejlesztési projekt
TOP intézkedés:	4.4
Projektgazda:	Salgótarján MJV Önkormányzata
Projekt tartalma	Az ITS-ben szociális városrehabilitációra kijelölt 4 akcióterületen a leromlott salgótarjáni városrészek rehabilitációja
Projekt-tevékenységek:	felújítás (tömbház rehabilitáció), eszközbeszerzés (utcabútorok)
Projekt célja:	A lakótelepi részek rehabilitációja, vonzó településkép, lakosság életszínvonalának javítása
Projekt célcsoportja:	lakosság
Projekt összköltsége:	571 500 000
Főbb kapcsolódó projektek	6129 – Szociális városrehabilitáció ESZA projekt 6126; 6174

4. A horizontális elvek érvényesülése az ITP fejlesztéseiben

Partnerségi tervezés

A megalapozó dokumentumok elkészítése a fejlesztési koordinációval összekötve az igényfelmérés egyszerű módjainak használatával történt, a helyi döntések és a lakossági szükségletek összhangjának kialakítására törekedve. A fejlesztési dokumentumok tervezése a vonatkozó jogszabály előírása szerinti társadalmassági elvárások mentén zajlott. Ezt egészítette ki a megyei területfejlesztési programok és az ITS-ek tervezési folyamatában a partnerségi terv. A partnerségi tervezés elvart az ITP esetében is, viszont annak operatív és soktényezős jellege miatt erre korlátozottabb a lehetőség, ezért a kialakított városfejlesztési irányvonalak mentén elkészített program teljes nyilvánosságának és véleményezésének lehetősége biztosított, illetve a végrehajtás során pedig a lakosság bevonása a legfontosabb mód. Mivel fontos figyelembe venni, hogy a partnerség ne csak a tervezés során valósuljon meg, hanem a megvalósítás során is, ezért a megfogalmazott beavatkozások tartalmazzanak olyan projekt-elemeket, amelyeket a helyi szereplők (civil szervezetek) bevonásával kíván a város megvalósítani. Ezen kívül a 4. projektcsomag ESZA projektjei kifejezetten a projektcsomagok támogatására hivatott társadalmi projekteket megvalósítani, melyek a teljes ITP-re vonatkozóan biztosítják a lakossági aktivitás fokozását, ezáltal erősítve a társadalmi kohéziót és identitást.

Esélyegyenlőség

Az ITP esetében is hangsúlyos az esélyegyenlőségi szempontok figyelembe vétele mindegyik projektcsomag tekintetében. Különösen a 4. projektcsomagban szerepelnek ehhez a kérdéskörhöz kapcsolódó projektek, melyek leginkább a TOP 4.4 intézkedés (Leromlott városi területek rehabilitációja) integrált projektje keretében kerülnek megvalósításra. A kulcsprojektként meghatározott ESZA projektek is támogatják az alapelv beépülését a teljes programba, ezáltal a tematikusan kapcsolódó projektek mindegyike az esélyegyenlőség elvének és a társadalmi felzárkóztatás általános céljának megfelelően kerül kidolgozásra. Ez megnyilvánul a szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférés lehetőségének biztosításában (egyaránt vonatkoztatva mindezt a szociálisan hátrányos helyzetűek, a fogyatékkal élők és egyéb speciális igényűek csoportjaira). Az ITP esetében is kiemelten fontos irányelvként lett meghatározva, hogy függetlenül a projektek közvetlen céljától az akadálymentesítés (mint általános építési elv és követendő szabály) elvárásainak minden infrastruktúrafejlesztést

tartalmazó beavatkozás megfeleljen, valamint az akadálymentesítés szempontjából a város meglévő infrastruktúrájának javítására is törekedjen.

Klímaváltozás hatásainak csökkentése és az alkalmazkodás

A klímaváltozás és annak hatásai enyhítése fontos célkitűzése a városnak, külön projektcsomaggal (3.) és több projektbe integráltan is törekszik Salgótarján az üvegházhatású gáz kibocsátások csökkentésére. Tekintettel az uniós és nemzeti célkitűzések fontosságára, Salgótarján MJV több oldalról is hozzá kíván járulni a közös célok megvalósításához: egy élhető fenntartható város kialakítását határoztuk meg, amely túlmutat egy-egy pontszerű, látványos zöldfelület rendezésen és inkább rendszerben tervezzük a környezetbarát megoldások alkalmazását, melyeknek hatása így szinergikusan fog megjelenni.

A fő cél a CO₂ kibocsátás csökkentése, a korábbanál hatékonyabb technológiák és alternatív energiaforrások használatával. Ezek alkalmazása a klímahatások csökkentését segítik elő hosszabb távon az ITP keretén belül is. Több tervezett projekt is célozza a fenntartható mobilitás kialakítását (közlekedésfejlesztés, kerékpárutak, stb.)

Emellett rövidebb távon fontos az alkalmazkodás (adaptáció) is, ami szintén a fejlesztések műszaki kivitelezésében és a zöldfelületek területi növelésében és minőségi fejlesztésében érvényesül a leginkább (önkormányzati épületek energiahatékonyságának javítása, megfelelő szigetelés, légcseré; intenzív zöldfelületek, zöldtetők alkalmazása; stb.).

A környezettudatos megoldások iránt elkötelezett városfejlesztés és városüzemeltetés miatt eddig is kerestük a fejlesztési lehetőségeket, felmértük a saját épületeinket (energetikai audit – 2010), közületi szolgáltatási infrastruktúrájukat, és az ezekből nyerhető információkra támaszkodva hatékonyságot növelő, a működési költségeket érdemben csökkentő projekteket tervezünk kezdeményezni. A lehetőségek felmérését követően igyekeztünk meghatározni azokat a beruházási lehetőségeket, amelyek a lehető legrövidebb időn belül érdemi javulást eredményeznek a városok számára.

A klímatudatos életmód terjesztése a 4. projektcsomagjának ESZA elemeiből történik, kapcsolódva a városrehabilitációs elemekhez is.

Bűnmegelőzés

A bűnmegelőzés továbbra is kiemelt horizontális feladat a támogatott projektek esetén különösen a közintézmények környezetében és általában a közterületeken. A zárt rendszerű kamerahálózatok kialakításának lehetősége a kiemelten sérülékeny és veszélyeztetett

területeken tovább fejlesztendő. Nem lehet azonban egész város biztonságát ilyen módon megteremteni, ezért ezzel párhuzamosan egyéb eszközök alkalmazása is beépítésre került az ITP keretében is, mint a CPTED elvek (Bűnmegelőzési célú környezeti tervezés) alkalmazása, amelynek ITP-n belüli figyelembe vétele hangsúlyozottan szerepel. A városrehabilitációt, a turizmus fejlesztését, illetve minden infrastruktúra-fejlesztést célzó projekt integrálja horizontális célként a bűnmegelőzési célokat.

Családbarát fejlesztések

Több projektcsomag elemei is törekednek a lakosság életszínvonalának növelésére, amelynek egyik szempontja a családbarát szolgáltatások fejlesztése. Ilyen pl. az óvoda-fejlesztés, a kerékpárutak és szolgáltatások kialakítása, a szabadidőpark és kalandpark kialakítása, a városrehabilitáció egyes projektelemei, stb.

Integrált módon is fontos alapelv, hiszen a város fejlesztésének elsődleges céljai között szerepel a népességcsökkenés és a társadalom elöregedésének megállítása. A munkahelyteremtéshez kapcsolódó, gyermekvállalást megkönnyítő intézkedések így a családbarát szemlélet megvalósulását szolgálják. A családbarát szemlélet kiterjedt értelmezésében figyelembe vételre került az időskorúak életminőségének és aktívan tartásának célja is (pl. közösségi közlekedés, piactér, egészség-ház fejlesztése, felnőtt játszótér, stb.), ami családi, helyi közösségi és ösztársadalmi szinten is kívánatos. Az ITP tartalmával a helyi társadalom teljes spektrumát lefedi és így a beavatkozások az összes korosztály életminőségének javulásához vezethetnek.

Fenntarthatóság

Az ITP elkészítése során fontos szándék volt a fenntarthatósági szempontok érvényesítése, amelyek a következők:

Pénzügyi fenntarthatóság

Olyan támogatott beavatkozásokra törekszik a város, amelyek hozzájárulnak a hosszabb távú pénzügyi fenntarthatóság javításához. Az ITP elemeinek megvalósítását követően a város működtetési, fenntartási egyenlege, ha nem is nyereséges, de mindenképpen javulni fog. Az alábbi lehetőségekkel számolhatunk a cél elérése érdekében:

kiadások csökkentése:

- környezetileg és pénzügyileg is fenntartható technológiák alkalmazása (pl. fűtési, szigetelési rendszerek stb.)

bevételi lehetőségek megteremtése:

- gazdálkodásra lehetőséget adó funkcionális elemek beépítése (bérleményként kiadható szolgáltató és üzlethelyiségek középületekben stb.)

Környezeti fenntarthatóság

A projektsomagok létrehozása során fontos szempont volt, hogy a fejlesztések nem eredményezhetnek olyan környezeti terhelést, ami a város potenciáljait veszélyezteti. A beruházásoknak tekintettel lesznek a kommunális infrastruktúra fejlesztés technológiai hátterére, a hálózatfejlesztés szabályaira. Az ITP tervezése során törekedtünk mind a szennyezőanyagok kibocsátónkénti relatív csökkentésére, mind az energiafelhasználás racionalizálására (energiatakarékos technológiák pl. a világítás, fűtés és építészeti megoldások alkalmazásával), illetve az esetleges alternatív energiaforrások használatára (napelemek/kollektorok, geotermikus energia egyedi vagy rendszerszintű alkalmazása.)

Lényeges a lakosság folyamatos felkészítése, a figyelemfelhívás és a szemléletformálás, mely a 4. projektsomagba épített projektelemként szerepel. A direkt és indirekt módszerek alkalmazása ezáltal biztosítja az infrastrukturális háttér hatékonyságát. A két eszköz (hard és soft elemek) együttes, integrált alkalmazása hatékony környezettudatos komplex városfejlesztést tesz lehetővé. A környezeti fenntarthatóság elve a gazdaságfejlesztési célú projektekben is érvényesítésre kerül.

A 2014-2020-as időszakban biztosított TOP támogatások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a fejlesztések fenntarthatósági céllal jelentkező plusz költségei ne a projektgazdát terheljék. A környezeti fenntarthatóság szempontjainak érvényesítése így szinte 100%-ban hozzájárul a pénzügyi fenntarthatóság elvének és céljának megvalósításához, ezért a „Völgyvárosból Zöldvárosba 2020” fejlesztési koncepció ilyen értelemben is alátámasztott.

Társadalmi fenntarthatóság

Az ITS-ben megfogalmazott „Társadalmi megújulás” átfogó célként szerepel, így a népességmegtartást célzó projektek, valamint a helyi lakosság életszínvonalát javító beavatkozások a lakosság bevonásával valósíthatóak meg leghatékonyabban. A partnerség

fenntartása és folyamatossága az ESZA projektekkel biztosítottá válik a teljes megvalósítási időszakra vonatkozóan. Az aktivitás növelése és a lakosság bevonása, érdekeltté tétele támogatja a projektek megvalósulását, csökkenti a kockázatokat. Kiemelten fontos ezért, hogy az ESZA projektek mielőbb elinduljanak, felkészítve a lakosságot az együttműködésre és bevonva őket a megvalósításba.

5. Kockázatelemzés

Minden program megvalósítása bizonyos – külső és szervezeten belüli – kockázatokkal jár. Az ITP végrehajtása során akadályok merülhetnek fel, amelyek jelentős része elkerülhető vagy megoldható, amennyiben ezekre előre számítottak a programot megvalósítók, és elkerülésükre megfelelő kockázatkezelési módszereket dolgoztak ki. Az ITP-k, mint integrált és komplex programok esetében a függőségi, ütemezési és szervezeti kockázatok jelentik a legnagyobb kihívásokat.

A kockázatelemzés során egy 1-től 5-ig terjedő skálán jelöljük, hogy az egyes kockázatok bekövetkezésének mekkora a becsült valószínűsége (1-alacsony, 3-közepes, 5-magas), illetve a bekövetkezés esetén várható hatás (kár) mértékét (1-csekély, 3-közepes, 5-jelentős). A kettő szorzata a kockázati indexet adja, mely minél magasabb annál kockázatosabb az adott tényező az ITP megvalósítására nézve.

Függőségi kockázatok

Az egyes projektcsomagok projektjei egymást kiegészítő projektek. Minden projektcsomag tartalmaz egy kulcsprojektet, amelyet ún. támogató projektek egészítenek ki. A támogató projektek azonban összességében önmagukban is megvalósíthatók, megvalósításuk nem függ a kulcsprojekttől vagy akár más támogató projekt megvalósulásától. Ilyen tekintetben a projektcsomagok projektjei között függőségi kockázatokról nem beszélhetünk.

Ha a megvalósítandó célok elérése oldaláról vizsgáljuk a függőségi kockázatokat, akkor megállapítható, hogy egy-egy projekt kiesése már jóval érzékenyebben érinti az adott projektcsomag céljait, de még mindig nem veszélyezteti annak megvalósulását.

Egyedül a gazdaságfejlesztési projektcsomag két projektje esetében áll fenn egyértelmű függőségi viszont; ez a két projekt a Komplex vállalkozói park kialakítása, valamint a Mobilitást segítő útfejlesztés projektek. Mivel TOP-ból finanszírozott projektekről van szó, így a kockázat becsült valószínűsége minimális, azonban a várható hatás miatt mindenképpen foglalkozni kell vele a kockázat megelőzésére helyezve a hangsúlyt.

Függőségi kockázatok				
Kockázat	Becsült valószínűség	Várható hatás	Kockázati index	Kockázat kezelése
Valamely projektcsomag egyik projektjének megghiúsulása	2	2	4	Ahhoz, hogy a projektek ne essenek ki, szükséges a precíz, pontos tervezés és előkészítési munka. Ehhez minden projekthez felelős projektmenedzsert kell rendelni, aki felel az előkészítési munka zavartalan lebonyolításáért és időben történő elkészültéért.
A gazdaság-fejlesztési projektcsomag kulcsprojektje vagy az ezt közvetlen támogató útfejlesztési projekt megghiúsul	2	5	10	Kulcsfontosságú mindkét projekt esetén a tervezés és a projekt előkészítés szoros felügyelete a projektek megghiúsulásának elkerülése érdekében. A tervezési és előkészítési munkák a projektek egymásra épülése miatt összehangolt time-managementet igényelnek.

Ütemezési kockázatok

Az ütemezési kockázatok szoros összefüggésben állnak a függőségi kockázatokkal. Ezen kívül az ESZA típusú beavatkozások integrált és direkt módon a teljes ITP megvalósulását segítik, így kiemelt fontossággal bíró projekteknek számítanak. A partnerség kialakítása szempontjából a projektcsomagok megvalósításának támogatására elengedhetetlen az ESZA projektek mielőbbi indítása (az első év elején)– végigkísérve a teljes megvalósítási időszakot.

A többi projekt esetében, mivel nem beszélhetünk ütemezés alapján egymásra épülő projektekről, így ezek előkészítésének ütemezési összehangolása nem jelent valódi kockázati tényezőket. Természetesen az infrastrukturális fejlesztések kivitelezésének egymáshoz igazítása fontos és alapvető elvárás például a közlekedés-fejlesztési elemek esetében. Ezen kívül vannak olyan időbeli és működésbeli szempontok, melyek szintén korlátot szabnak az ütemezés tervezésénél: az 5 óvoda felújítását például nem célszerű egyszerre végezni a kapacitás gondok elkerülése miatt, hanem minimum 2 ütemre bontva és lehetőség szerint a nyári szünidőhöz igazítva a kivitelezést. Ezek azonban inkább tervezési kérdések, mint kockázatot jelentő tényezők.

Másrészt pedig ügyelni kell a projektek előkészítésének ütemezésénél arra, hogy az egyes projekt felhívások megjelenésére és a felhívásokban meghatározott beadási határidőre a projektek megfelelő előkészítettségi állapotban legyenek. A felhívások megjelenéséhez és az azokban majdan foglalt beadási határidőkhöz való ütemezés elsődleges fontosságú, így erre kiemelt figyelmet kell fordítani minden egyes projekt esetében.

Ütemezési kockázatok				
Kockázat	Becsült valószínűség	Várható hatás	Kockázati index	Kockázat kezelése
Projektek előkészítésének egymáshoz viszonyított ütemezése	4	1	4	Mivel a projektek előkészítésének egymáshoz viszonyított ütemezése, illetve azok egymáshoz történő csúszásának hatása minimális, így ez a szempont nem jelent jelentős kockázatot. Figyelni kell azonban arra, hogy minden projekt a saját felhívásához kapcsolódóan ne csússzon az előkészítési fázisban a kidolgozással.
Projektek előkészítésének ESZA tevékenységgel történő támogatása	3	5	15	Fontos a projektek előkészítését végző menedzsment csapatok közötti szoros együttműködés: a projekt fejlesztése, előkészítése, ütemezése összhangban legyen

				egymással. A teljes ITP megvalósításának hatékonyságát az ESZA típusú tevékenységek biztosíthatják.
A projektek előkészítése nem történik meg a pályázati felhívásban meghatározott benyújtási határidőig	2	5	10	Annak érdekében, hogy ez a kockázat teljes mértékben elkerülhető legyen, szükséges, hogy minden egyes projekt előkészítése szoros projektmenedzsment alatt, feszes ütemezésben történjen meg, továbbá jelentősen csökkenthető a kockázat, ha előre tudhatók az egyes felhívásokban foglalt benyújtási határidők.

Szervezeti kockázatok

A szervezeti kockázatokat is két aspektusból vizsgáljuk. Egyrészt magát az ITP-t végrehajtó szervezet, a Salgótarjáni Városfejlesztő Kft. esetében szükséges egy olyan delegált menedzsment team felállítása, amely a 2014-2020-as időszakban csak és kizárólag az ITP, illetve az ITP-ben foglalt projektek megvalósításával foglalkozik. Maga a szervezet több, mint 4 milliárd forintnyi európai uniós támogatás forrás menedzselését végezte a 2007-2013 közötti programozási időszakban, így a szervezetnél megfelelő mélységű és mennyiségű tapasztalat halmozódott fel az uniós források megvalósításával, elszámolásával kapcsolatosan. Az ITP megvalósítása során ügyelni kell arra, hogy az ITP megvalósításáért felelős team tagjai megfelelő tapasztalattal és referenciákkal rendelkezzenek, továbbá ki kell alakítani a team belső szervezeti egységét annak érdekében, hogy az ITP mint komplex program megvalósítását is képesek legyenek megvalósítani, menedzselni, amely némileg eltérő belső struktúrát igényel, mint pár önálló projekt külön-külön történő megvalósítása. További szervezeti kockázatot a projektek előkészítésével megbízott menedzsment teamek jelenthetnek. Itt szükséges megtalálni azokat a szakembereket, akik tapasztalattal rendelkeznek a nagy volumenű projektek gyors, precíz, szoros határidőben történő előkészítésében, az előkészítésben résztvevő összes szakember (pl. tervezők, településvezetők, fejlesztési szakemberek) munkájának összekoordinálásában.

Szervezeti kockázatok				
Kockázat	Becsült valószínűség	Várható hatás	Kockázati index	Kockázat kezelése
Salgótarjáni Városfejlesztő Kft. nem megfelelő menedzsment tapasztalata	1	4	4	Mivel a Salgótarjáni Városfejlesztő Kft. a 2007-2013-as programozási időszakban több, mint 4 milliárd Ft összegű beruházást menedzselt, így ez a kockázati szempont nem jelent valós veszélyt
Az ITP megvalósításáért felelős team nem rendelkezik megfelelő tapasztalattal	2	4	8	A kockázat elkerüléséhez szükséges, hogy az ITP megvalósításáért felelős team minden tagja önálló projektek lebonyolításában szerzett jelentős tapasztalattal rendelkezzen, valamint hogy a vezetőség rendelkezzen komplex programok összehangolt lebonyolításában szerzett tapasztalattal
A projektek előkészítéséért felelős teamek nem megfelelő felkészültsége	2	5	10	A teameket olyan szakemberekből kell összeállítani, akik tapasztalattal rendelkeznek a nagy volumenű projektek gyors, precíz, szoros határidőben történő előkészítésében, az előkészítésben résztvevő összes szakember munkájának összehangolásában. A projektek előkészítéséért felelős projektmenedzser esetében a fenti készségek különösen fontosak.

6. Az ITP végrehajtásának módja

Az ITP végrehajtás várható menete

- 1) Az ITP háttérdokumentum elkészítése és áttekintése után az ITP elfogadásra kerül, a TOP-hoz való illeszkedés tekintetében a területfejlesztés stratégiai tervezéséért felelős miniszter részéről, végrehajtási szempontból az Irányító Hatóság részéről.
- 2) Az elfogadott ITP dokumentum képezi a TOP források felhasználásának jogi háttérét egy keretszerződés formájában. A szerződés az IH és az ITP gazda között kerül megkötésre.
- 3) Az ITP tartalmának végrehajtása projektenként megkötött támogatási szerződésen alapul. A projektek befogadása az ITP-hez való illeszkedésen (integráció) és az egyedi projektszintű elbíráláson múlik.
- 4) Az egyes projektek előkészítése a támogatási szerződés megkötéséhez képest hamarabb megkezdhető saját felelősségre.
- 5) Az ITP végrehajtás során a TOP forráskerettel rendelkező területi szereplő rendszeres időközönként és a program lezárásaként beszámolót készít.

A megvalósítás szervezeti háttere – menedzsment

Az ITP munkaszervezete a város által korábban létrehozott városfejlesztő társaság lesz: a Salgótarjáni Városfejlesztő Kft, mely 100 %-ban Salgótarján MJV Önkormányzatának tulajdonában álló gazdasági társaság. A társaságot azzal a céllal hozták létre, hogy a városi beruházások, városfejlesztési feladatok ellátása hatékony szervezeti keretek között történjen. Az eddigi tevékenység során számos referencia-munkát elvégzett a társaság (pl. a városközpont funkcióbővítő rehabilitáció előkészítése, lebonyolítása, stb.), így az ITP megvalósítására alkalmas szervezetként került kiválasztásra.

A városfejlesztő társaság hatásköre és kompetenciái a következők:

Az ügyvezető igazgató együttműködik a Városfejlesztési és Városüzemeltetési Iroda vezetőjével és a főépítésszel, felelős azon fejlesztések végrehajtásáért, menedzsmentjéért, amelyekkel a Közgyűlés a Társaságot megbízza, amelybe az ITP menedzselése is beletartozik.

Térségi/települési tervezői kompetencia: A városfejlesztő társaság alkalmas a településfejlesztési tervek elkészítésében való közreműködésre, pénzügyi megvalósíthatósági tervek elkészítésére (több éves, éves, negyedéves), beruházói kapcsolatok menedzselésére, városfejlesztési projektek előkészítésére.

Menedzseri kompetencia: A Társaság városfejlesztési projektek, ill. az Önkormányzat megbízásából egyéb projektek projektvezetési feladatait fogja ellátni, felelős a nevesített projektek teljes körű végrehajtásáért.

Pénzügyi, közgazdasági kompetencia: Feladata az ITP pénzügyi megvalósíthatóságának előkészítése, koordinációja, a több éves pénzügyi terv alapján az éves és negyedéves pénzügyi tervek elkészítése, és azok megvalósulásának nyomon követése.

Műszaki szakértői kompetencia: Feladata az ITP projektjeinek elkészítéséhez szükséges műszaki információk közvetítése, beszerzése, koordinációja. Feladata a Társaság által megvalósított projektek végrehajtása során a műszaki tartalom biztosítása, a megvalósulás nyomon követése, a tervezőkkel, bonyolítókkal, kivitelezőkkel való koordináció, kapcsolattartás.

Speciális feladatok:

- ITP menedzsment vezetése
- tervezés – előkészítés koordinációja
- pénzügyi tervezés és végrehajtás koordinációja
- műszaki tervezés koordinációja
- közbeszerzési eljárások bonyolítása
- soft tevékenységek koordinációja
- kivitelezés koordinációja – műszaki ellenőrrel való kapcsolattartás

A kapacitások bemutatása:

Jelenleg 5 fő felsőfokú végzettséggel rendelkező munkatársból álló szervezet, mely rendelkezik a feladatoknak megfelelő kompetenciákkal, kellő referenciákkal. Az ügyvezető igazgató mellett 2 fő pénzügyi menedzser, 1 fő műszaki menedzser, 1 projektasszisztens, programkoordinátor vesz részt a program megvalósításában.

A működés rendje:

ITP gazdjaként a Társaság program menedzsment feladatokat lát el. A program menedzsment nem csupán az ITP háttérdokumentum tartalmának mechanikus végrehajtását jelenti, hanem az időközben bekövetkező változások kezelése és az időben még távolabb eső projektek pontosítása és támogatási csatornába terelése is a feladata. A program menedzsment a szakmai precizitáson túl rugalmasságot és szoros együttműködést igényel a helyi szintű döntéshozókkal és a szakmai feladatokat ellátó cégekkel valamint a TOP Irányító Hatósággal.

Közgyűlés: A társaság taggyűlését/közgyűlését alkotja, ily módon a döntéshozatal fő szereplője. Elfogadja az éves és több éves megvalósulásokat is. Képviselheti a polgármester, vagy a képviselő-testület által kijelölt személy.

Gazdasági, Városfejlesztési, Városüzemeltetési és Idegenforgalmi Bizottság: A Gazdasági, Városfejlesztési, Városüzemeltetési és Idegenforgalmi Bizottság tárgyalja és véleményezi a városfejlesztéssel kapcsolatos rendeleteket és a pénzügyi megvalósíthatósági tervet, valamint ezek éves és negyedéves lebontásait a képviselő-testület ülését megelőzően. Egyben véleményezi a negyedéves, éves és több éves megvalósulásokat is.

Főépítész: A településfejlesztési koncepció és az integrált településfejlesztési stratégia nyomon követése, felülvizsgálata tartozik a kompetenciájába. Nyomon követi, hogy mely fejlesztések valósultak meg, és újabb fejlesztési területek kijelölését javasolja.

Városfejlesztési és Városüzemeltetési Iroda: A Városfejlesztési és Városüzemeltetési Iroda kétoldalú információáramlást és egyeztetést lát el: a Hivatal irányában és a városfejlesztő társaság irányában. Jegyzői utasítás alapján eljárási jogokat gyakorol: egyeztet, döntés előkészítésben részt vesz. A városfejlesztő társasággal operatív kapcsolatot tart. Koordinálja az önkormányzat ágazati irodáit, és összegyűjti a szükséges inputokat, valamint a városfejlesztő társaságnál jelentkező kérdések/problémák megoldásában az önkormányzati részlegek koordinációját látja el. Közreműködik az ITP megvalósításának szakmai munkáiban.

7. Projektösszesítő táblázat (forrás: ITP útmutató)

Projektkód*	Projekt címe	Projekt típusa TOP konstrukció jellege szerint (integrált (I), pontoszerű (P) hálózati fejlesztés eleme (H))	Projekt finanszírozását biztosító TOP prioritás kódszáma*	Projekt finanszírozását biztosító TOP intézkedés kódszáma*	A projekt előkészítettsége: projektötlet, projekt koncepció, mt készül, mt kész	Projektgazda	A projekt becsült támogatási igénye	A projekt várható indítása (a tervezés jelenti az indítást) (év, hónap)	A projekt teljes megvalósításá nak (tervezéstől számított) időtartama (hónap)	
PROJEKTCSOMAG 1. Zöld szemléletű gazdaság-fejlesztés										
	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	5 715 000 000	nem releváns	nem releváns	
5991	Kulcsprojekt *	Komplex vállalkozói park	Integrált	TOP 1	TOP 1.1	mt készül	Salgótarján MJV	2 540 000 000	2015. VI..	12
6122	Támogató projekt 1.	Munkavállalói mobilitást segítő útfejlesztés	Pontoszerű	TOP 1	TOP 1.3	mt készül	Salgótarján MJV	1 397 000 000	2015. VI..	36
6124	Támogató projekt 2.	Vásárcsarnok és piactér környezetének fejlesztése	Integrált	TOP 1	TOP 1.2	mt készül	Salgótarján MJV	1 270 000 000	2015. VI..	12
6168,6169	Támogató projekt 3.	Gazdaságfejlesztéshez kapcsolódó kiegészítő ESZA tevékenységek és A helyi foglalkoztatási szint javítása	Integrált	TOP 1	TOP 6.1, TOP 6.2	mt készül	Salgótarján MJV	508 000 000	2015. I..	60
PROJEKTCSOMAG 2. Népességmegtartást és helyi foglalkoztatást támogató projektcsomag										
	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	3 556 000 000	nem releváns	nem releváns	
5970	Kulcsprojekt	"ZöldBeszterce" - településrész és szabadidőpark fejlesztés	Integrált	TOP 2.	TOP 2.1	mt készül	Salgótarján MJV	2 286 000 000	2015. IX..	24
5971	Támogató projekt 1.	"Felpörgetve" - MTB adrenalin és kalandpark	Integrált	TOP 2.	TOP 2.2	mt készül	Salgótarján MJV	635 000 000	2015. IX..	12
6158	Támogató projekt 2.	"ZöldSzemle" - ökoturisztikai turisztikai kínálat fejlesztése	Integrált	TOP 2.	TOP 2.2	mt készül	Salgótarján MJV	635 000 000	2015. IX..	12
PROJEKTCSOMAG 3. „Zöldváros”										
	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	3 848 100 000	nem releváns	nem releváns	
5972	Kulcsprojekt	„Irány Zöldváros” - közlekedési módok fejlesztése	Hálózatos	TOP3	TOP 3.1	mt készül	Salgótarján MJV	1 816 100 000	2015. IX..	24
6125	Támogató projekt 1.	"Zöldvárosnak zöldenergiát I." - önkormányzati intézmények energetikai fejlesztése	Pontoszerű	TOP 3	TOP 3.2	mt készül	Salgótarján MJV	1 016 000 000	2015.szept	12
6159	Támogató projekt 2.	"Zöldvárosnak zöldenergiát II." - önkormányzati intézmények energetikai fejlesztése	Pontoszerű	TOP 3	TOP 3.2	mt készül	Salgótarján MJV	1 016 000 000	2015.szept	12
PROJEKTCSOMAG 4. Zöld út a Tudásnak										
	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	nem releváns	4 372 019 930	nem releváns	nem releváns	
	Kulcsprojekt	Szociális Városrehabilitáció - ESZA A helyi identitás és kohézió erősítése ESZA	Integrált	TOP 6	TOP 6.3 TOP 6.4	mt készül	Salgótarján MJV	549 319 930	2015. I..	60
5969	Támogató projekt 1.	Mackóvár Központi Óvoda infrastrukturális fejlesztése	Pontoszerű	TOP 1	TOP 1.4	mt készül	Salgótarján MJV	381 000 000	2015. VI..	6
6160	Támogató projekt 2.	Gyermekkert Tagóvoda infrastrukturális fejlesztése	Pontoszerű	TOP 1	TOP 1.4	mt készül	Salgótarján MJV	342 900 000	2016. VI..	6
6161	Támogató projekt 3.	Hétszínvirág Tagóvoda infrastrukturális fejlesztése	Pontoszerű	TOP 1	TOP 1.4	mt készül	Salgótarján MJV	381 000 000	2016. VI..	6
6162	Támogató projekt 4.	Pityang Tagóvoda infrastrukturális fejlesztése	Pontoszerű	TOP 1	TOP 1.4	mt készül	Salgótarján MJV	215 900 000	2017. VI..	6
6163	Támogató projekt 2.	Mese kert Tagóvoda infrastrukturális fejlesztése	Pontoszerű	TOP 1	TOP 1.4	mt készül	Salgótarján MJV	254 000 000	2017. VI..	6
6174	Támogató projekt 3.	Óvoda udvarok átfogó fejlesztése	Pontoszerű	TOP 1	TOP 1.4	mt készül	Salgótarján MJV	736 600 000	2018. I..	9
6126	Támogató projekt 4.	Egészségházak és szociális infrastruktúra fejlesztése	Pontoszerű	TOP 4	TOP 4.1	mt készül	Salgótarján MJV	939 800 000	2015. IX..	24
6144	Támogató projekt 2.	Zöldváros - szociális rehabilitáció I. ütem	Integrált	TOP 4	TOP 4.4	mt készül	Salgótarján MJV	571 500 000	2016. VI..	24
	Támogató projekt n.									
	Tartalék projekt 1.									
	Tartalék projekt 2.									